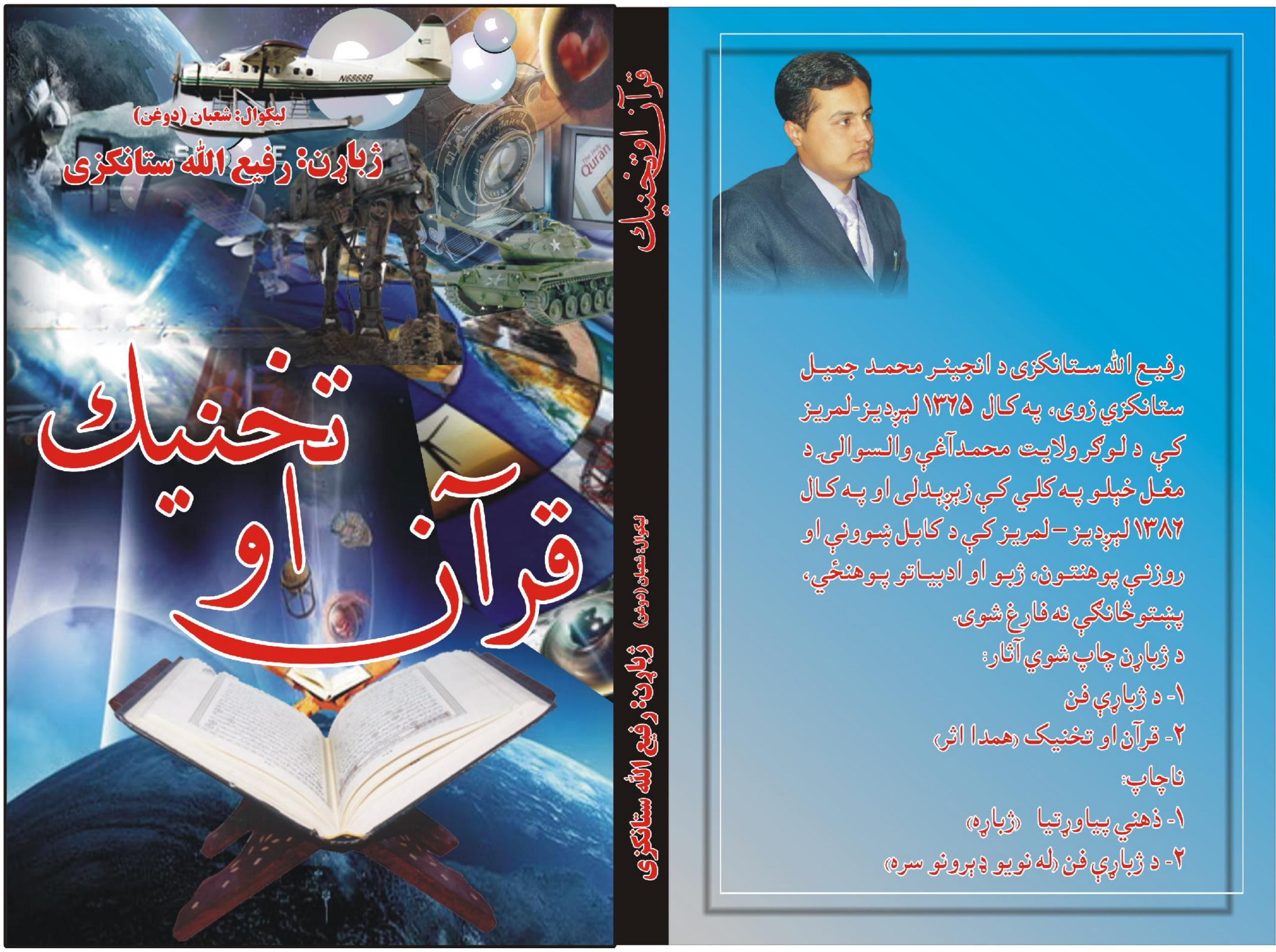

Greater Afghan Library
@Greater_Afghan_Library93
@Greater_Afghan_Library_Group

بسم الله الرحمن الرحيم

@Greater_Afghan_Library93
@Greater_Afghan_Library_Group

د صمیم ادبي ټولنې یادښت

((قرآن او تخنیک)) د هغه گلالي کتاب نوم دی، چې گران رفیع الله ستانکزی پښتو کړی. د دغه کتاب لیکوال شعبان دوغن دی، چې د اسلامي نړۍ له لویو لیکوالو څخه دی. په دغه کتاب د قرآن او تخنیک د تړاو په اړه هر اړخیز بحث شوی او دا پکې ښه په ډاگه شوې، چې قرآن او تخنیک څومره یو له بل سره نژدېوالی لري. دکتاب پر منځپانگې ځکه له ډېر بحث نه تېرېږم، چې د گرانو لوستوالو هغه تلوسه چې د کتاب په اړه یې لري، کمه نه شي او په پوره مینه او په ډېره لېوالتیا او تلوسې سره یې تر پایه پورې ولولي، خو دومره به ووایم، چې دغه کتاب ډېر گټور او په زړه پورې دی او هر چاته بویه، چې یو ځلې یې ارو مرو ولولي.

صمیم ادبي ټولنه ویاړ لري، چې د داسې یو غوره او په زړه پورې کتاب په خپرولو لاس پورې کوي.

گران رفیع الله ستانکزي ته د دغه ارزښتناک اثر د خپراوي مبارکي وایي او په را تلونکي کې ورته د لا پرمختیاوو او د ډېرې حوصلې غوښتنه کوي، څو پر پښتو ژبه دې ته ورته نور غوره او ارزښتناک کتابونه هم ولوروي.

په مینه او ادب

صمیم ادبي ټولنه

کابل \ افغانستان

د کتاب ځانګړنې

دکتاب نوم : قرآن او تخنیک

لیکـــوال : شعبان (دوغن)

ژباړن: رفیع الله (ستانکزی)

خپرندوی : صمیم ادبي ټولنه

چاپ شمېر : زرټوکه

د خپرونو لړ: ۲۳

چاپ نېټه : ۱۳۸۷ لېږدیز ـ لمریز

کمپوز او ډیزاین : عبدالله (وردګ)

د ژباړن د ټیلیفون شمېره : 0700308908

برېښنالیک :

rafiullah.stanikzai@gmail.com

د کتاب ټول حقوق له لیکوال

سره خوندي دي

Greater Afghan Library
@Greater_Afghan_Library93
@Greater_Afghan_Library_Group

ډالۍ

د نړۍ هغو ټولو مسلمانانو ته، چې اسلام يې په کره مانا پېژندلی!

خپلې درنې کورنۍ ته! چې په ټوله اسلامي مينه يې روزلی يم.

د هېواد هغو عالمانو ته، چې اسلام يې په بشپړه توګه پېژندلی او نورو ته يې په کره بڼه ورپېژني.

رفيع الله (ستانکزی)

نیولیک

سرلیک مخکڼه

۱- له سمندره څو سیپی .... ا
۲- قرآن او تخنیک ....ح
۳- داسې کتابونو ته څومره اړتیا ده.......................................ر
۴- سریزه...ط
۵- په دې کتاب کې به تاسې څه شی ولولئ؟........................ ۱
۶- پیلامه.. ۵
۷-حضرت محمد (ص) د موندنو په اړه څه وایي؟...................۸
۸- آیا قرآن کریم برېښنا ته اشاره کړې ؟........................... ۱۱
۹-آیا بې ساه مخلوق خبرې کوي؟..................................... ۱۵
۱۰-آیا قرآن کریم له لېږدېزو توکو بحث کړی ؟.................... ۱۸
۱۱-لومړنی‌ بېړۍ‌ چا جوړه کړه؟.. ۲۲
۱۲- د پرې شوي لاس بیا ورګنډل.. ۲۶
۱۳-مړي ژوندي کېږي.. ۲۸
۱۴- د ځمکې ګردوالی... ۳۳
۱۵-آیا قرآن کریم له اتم څخه بحث کړی دی؟....................... ۳۶
۱۶- بیا څنګه ژوندي کېږو؟.. ۴۰
۱۷-انسانانو الوتل له چا زده کړل؟....................................... ۴۴
۱۸-اتوم بم ته د قرآن کریم اشاره.. ۴۸
۱۹-د اوسپنې ویلې کېدل مو له چا زده کړل؟....................... ۵۱
۲۰- قرآن کریم سپوږمۍ ته پر تګ ګرېدلی.......................... ۵۵
۲۱-د ابابیل له آلوتونکو د نیوترون تر بمه.............................. ۵۹
۲۲- هغه اور چې ونه سوځېده... ۶۳
۲۳-د موسی (ع) امسا... ۶۷
۲۴-پایله... ۷۲

له سمندره څو سيپۍ

داسلام مبارک دين په کوم ځانګړي قوم، سيمې، وخت، ژبې او توکم پورې اړوند ندی؛ بلکې ټول انسانيت او جنيات د رسالت له لومړۍ شيبې څخه د قيامت تر ورځې ددې سپېڅلي دين له خوږو څخه خوند اخيستلی شي.

اوس چې رسول الله (ص) زموږ ترمنځ نشته؛ نو الله تعالی دا مسؤوليت دهغه امت ته مخ کړی دی، چې اسلام ته خلک راوبولي، دين او نوردين او امت ته اړين علوم؛ لکه ساينس او تکنالوژي هر قوم ته د هغوی په ژبه ورسوي او دنورو له ژبو خپل قوم ته اړين توکي راوژباړي .

دا پر مسلمان فرض ده، چې اسلام د هرې ژبې، هرې سيمې او هر توکم لرونکو ته ورسوي او هغه علوم زده کړي چې مسلمانان پرې له سيالانوسره سيالي وکولی شي؛ نو دا فريضه پرته لدې چې دا دين د هماغوی پر ژبه وژباړو او پرې پوه يې کړو او يا له نورو ژبو خپلې ته څه راواړوو په بل ډول نه ادا کېږي. دې موخې ته رسېدل پر موږ فرض دي او دې موخې ته د نورو د ژبو له يادولو او پر نورو ژبو د دين له ژباړې پرته نشو رسېدلی؛ نو آيا له دې څخه په ډاګه نه ښکاري، چې په هره ټولنه کې د محمدي امت پر يو ټولي د نورو ژبو يادول او نورو ژبو ته د دين ژباړل فرض دي؟ رسول الله فرمايي: ((که يو آيت مو هم زده وي؛ نو زما لخوا يې نورو ته ورسوئ.)) نو کله چې زموږ د نورو ژبه زده نه وي او خپل معلومات ونه ژباړو؛ نو د رسول الله دا امر به څرنګه پر ځای کړو؟

د اصولي فقهې يوه قاعده ده، چې ((مالا يتم الواجب الابه فهو واجب)) يعنې د يو واجب کار د ترسره کولو لپاره، چې د کوم شي يا کار ترسره کول شرط وي؛ نو ددې شرط ترسره کول يې واجب دي.))

هم ديني علوم او هم د اړتيا تر حده دنيوي يا بشري علوم پر هر نارينه او ښځينه فرض دي او ډېر علوم د نورو په ژبو کې دي؛ نو دا پر مسلمانانو فرض دي، چې دا علوم خپلې ژبې ته راوژباړي .

الله ج موږ ته امر کړی دی، چې د اسلام سپېڅلی دين نړيوال کړو، لارښوونې، ګټې او ځانګړتياوې يې خلکو ته روښانه کړو؛ نو کله چې موږ دا لارښوونې او ځانګړتياوې په نورو ژبو ونه ژباړو يا يې ځانته راونه ژباړو؛ نو څنګه به دين نړيوال او نورو ته معرفي کړو؟

رسول اکرم ص دهغه وخت له ظروفو سره سم ژباړونکي درلودل او صحابه و ته يې امر کړی و، چې نورې ژبې زده کړي . ښه بېلګه يې حضرت زيد دثابت زوی دی رسول الله ورته

امر کړی و، چې دهغه ژباړن په توګه کار وکړي او د نورو ژبې په ځانګړې توګه سریاني ژبه زده کړي.
رسول الله ص فرمايي چې (من عرف لغة قوم امن شرهم) يعنې: څوک چې دکوم قوم ژبه زده کړي نو له شر څخه يې په امن شو.
ژباړه ، خلکو ته دين رسول ، له نورو ژبو ګټور ديني او بشري معارف خپلې ژبې او خلکو ته را اړول، يوه ديني او ملي فريضه ده او ښکاره خبره ده، بلنه هغه وخت ښه کيږي، چې دين پر نورو ژبو وژباړل شي .
په نصوصو کې راځي څوک چا ته کومه ښه لار، ښه کار او ښه وينا ور وښيي نو تر څو چې په دې وينا، کار او لار عمل کيږي؛ نو دی يې په اجر کې شريک دی.
که له بلې ژبې څخه د طب، ساينس يا بل کوم ګټور کتاب وژباړو او خلک ترې ګټه پورته کړي؛ نو تر پايه ددې خدمت اجر راکول کيږي. دا يو خدمت دی او رسول الله (ص) فرمايي: ((خيرالناس من ينفع الناس)) تر ټولو غوره شخص هغه څوک دی، چې نورو ته يې ګټه ورسيږي.
په احاديثو کې دا ډول خدمتونو ته د جاريه صدقې نوم ورکړل شوی چې اجرونه يې تلپاتې دي .
په لنډه توګه ويلی شو، چې نورو ته د اسلام رسول، د ديني او بشري علومو(ساينس، تکنالوژۍ، طبيعت او...) زده کړه پر هر نارينه او ښځينه مسلمان فرض دي او دا له ژباړې پرته ناشونې ده؛ نو د دې فورمول له مخې د هرې هغې وسيلې کارول فرض دي، چې فرضو ته له هغې پرته رسېدل ناشوني وي؛ نو ژباړه هم فرض کفايي ده.
له نېکه مرغه په دې وروستيو کې په افغانانو او په ځانګړې توګه په پښتنو ځوانانو کې د ژباړې کلتور دود شوی، ډېرو دردمنو خپلو پښتنو مسلمانو ورونو ته، چې علمي ځولۍ يې د سيمې د نورو ژبو دغږېدونکو په انډول تشې دي؛ ګڼ ګټور کتابونه وړاندې کړې دي، له دې با احساسه، وېښو، پر دين او هېواد مئينو ځوانانو څخه يو هم ګران رفيع الله ستانکزی دی، چې يو ډېر علمي اوګټورکتاب يې قرآن او تخنيک (چې همدا اوس ستاسې په لاس کې دی) پښتو ته راژباړلی پدې کتاب کې د څو هغو ساينسي پرمختګونو يادونه شوې، چې قرآن ۱٤۰۰کاله وړاندې ورته اشاره کړې خو بشر يې نن په کشف وتوانېد، الله (ج) يو حقيقت ته اشاره کړې د استعارې په بڼه فرمايي، چې قرآن بحر دی او هره وياله ترې له خپل ظرفيت سره سمې اوبه بېلوي يعنې دا د علومو او معلوماتو يو ژور سمندر دی، چې هرڅوک ترې دخپلې پوهې په کچه اخذ او برداشت کوي.

یو لوی امام فرمايي : جميع العلم فی القرآن لکن___ تقاصر عنه افهام الرجال. يعنې ټول علوم په قران کې دي؛ خو د خلکو د پوهې کچه ترې کمه ده. زما باور دی، چې د دې او دې ته ورته نورو کتابونو په لوستلو به (په قراني تعبير) هغه کفار چې زړونه يې د ړانده تعصب د ناروغۍتورو پردو پوښلي نه وي ايمان راوړي، دنورو آسماني کتابونو د خاوندانو يقين به پياوړی، دکمزورو مومنانو ايمانونه به پياوړي او اهل کتاب به شک ونکړي. ما دا کتاب ولوست رښتيا دا دي، چې ډېر مې خوښ شو، منځپانګه او د ژباړې لهجه يې ډېره خوږه او په زړه پورې ده. دژباړې ښه صفت يې دادی، چې ژباړن ټکي پر ټکي ژباړه نه ده کړې او د الفاظو په هوسۍ پسې يې آس ندی ځغلولی. ده هڅه کړې، چې مفهوم راوژباړي او لوستونکو ته معنا وړاندې کړي.

زه په داسې حال کې چې تاسې ته د دې کتاب د لوستلو سپارښتنه کوم ګران ستانکزي ته، چې بېشکه لاهم تنکی ځوان دی، دې دردېدلې ټولنې او له هر لوري غشوته مخامخ دين (اسلام) ته د نورخدمت او زيار توفيق غواړم .

هيله لرم، چې د حالاتوڅټک به د ده د هوډ پرسندان اغيز ونکړي .

درناوی

محمدحسن حقيار

کابل،۱۳۸۷ هجري لمريز دسلواغې ۱۷ مه

قرآن او تخنیک

قرآن او تخنیک د ګران رفیع الله ستانکزي یوه داسې ارزښتمنه ژباړه ده، چې د قرآني علومو د پوهاوي یوه مهمه او ضروري کړۍ بلل کیږي. د قرآن پېژندنې په برخه کې یوه مهمه موضوع د قرآني حقایقو اثباتول دي، د قرآني حقایقو د اثبات لپاره د هغو دلایلو او براهینو راوړل مهم او لازمې دي کوم چې بني بشر (که هغه مسلم وي یا غیر مسلم) پرې د عقل او بصیرت په سترګو قناعت وکولی شي. هغه څه چې بني بشر پرې قناعت کولی شي هغه په مشاهداتو او محسوساتو باندې د دلایلو بیانول دي (دلیل مشهود) او (دلیل محسوس) راوړل روایت ته قوت او منطق وربښي او ترینه انکار کول نا ممکنه کوي. کله چې دلیل او منطق په روایت کې موجود وي او بیا څوک ترینه انکار کوي، له عقل څخه منافي عمل بلل کیږي. هغه څوک چې د منطق، عقل او بصیرت خاوند وي هغه به کله هم له علمي او عیني حقایقو څخه منکر نشي.

د خدای (ج) پیغمبر (ص) د مکې کفارو ته د الله کلام او قرآني معجزات بیانول او رنګارنګ دلایل یې ورته د خدای (ج) د کلام او پیغامونو د حقانیت په اړه بیانول؛ نو هغوی له باطني اعتراف سره سره بیا هم ترینه انکار کاوه، نو همدا و، چې خدای (ج) ورته وویل، چې دوی د عقل، سترګو او غوږونو باوجود بیاهم ناپوه، ړانده او کاڼه دي.

((لهم قلوب لایفقهون بها و لهم آذان لا یسمعون بها و لهم اعین لایبصرون بها اولیك کالانعام بل هم اضل اولیك هم الغافلون)) ترجمه: دوی ماغزه او عقل لري، خو تعقل پرې نه شي کولی، دوی غوږونه لري، خو پرې اورېدلی نه شي، دوی سترګې لري، خو پرې لیدلی نه شي، دوی د څارویو په څېر دي، بلکې تر هغه هم بدتره دي، دوی غافلان دي.

د قرآن او تخنیک کتاب، د قرآني حقایقو د اثبات لپاره یوه ډېره مهمه او ګټوره هڅه ده، د حق او باطل په جنګ کې د اسلامي دعوتګرانو او دیني مبلغینو لپاره د دې کتاب لوستل او لرل ډېر ضروري بلکې حتمي ده.

ښاغلي ستانکزي په روانه او آسانه پښتو د قرآن او تخنیک کتاب وژباړه او د مقدس ذات د سپېڅلي کتاب د فهم د آسانه کولو یو مهم واجب یې ادا کړ.

زه باور لرم چې ژباړن به د دیني علومو د نورو کتابونو په ژباړې کې خپل زیات زیار او تلاش جاري وساتي او ډېر نور کتابونه به پښتو کړي.

پدې هم پوره باور لرم، چې یوه ورځ به داسې هم راځي، چې د حق د واقعي پلویانو له لورې به د خدای (ج) کلمه او د الله جل جلاله دین تر ټولو لوړ او عالي مقام ته رسیږي، ولو که تر ټولو

وړه او مستضعفه ډله یې تر شا وي، ځکه چې دحق کلام همیشه لوړ او بلند دی ((وکلمة الله هی العلیا)).

پدې هم باور لرم، چې باطل د حق په وړاندې له پښو غورځیدونکی دی، ولو که د زمانې تر ټولو مستبد او ابلیسي استکباري لښکرې یې هم ترشا ولاړې وي، ځکه چې دا د الله (ج) وعده ده ((ان الباطل کان زهوقا)).

نو چې داسې ده بیا خو د حق په لار کې حکیمانه او مدبرانه جهاد په کار دی، داسې جهاد چې د اسلام سپېڅلی برم بیا راژوندی او د ټول انسانیت عروج پکې نغښتی وي، هغه عروج چې ټول انسانیت ته نیکمرغي، بریا، پرمختګ، سوکالي، مینه، وحدت، اطمینان او پاکي ور وبښي. د اسلام عزتمآب دین او الهي مقدس احکام یوازینۍ وسیله ده، چې دا هر څه راوړلی شي او بس.

هغه مهال، چې د خدای (ج) حبیب محمد صلی الله علیه وسلم له یوه غاره راووت او ټول بشریت ته یې د نجات، بریا، صمیمیت، مینې، اتحاد، زړه سوي او ترحم رڼا راوړه، نړۍ د جهالت له تیارو څخه نجات وموند، ځکه چې هغه مبارک حضرت، دین د حکمت، تدبیر او الهي نور په وسیلې ګمراه او سرګردانه بشریت ته ورساوه، نن هم بشریت د هوس او جهالت په ړندو تیارو کې لالهاند، ګمراه، سرګردان او ذلیل دی او نجات غواړي. بشریت ته نجات په وینو نه په ترحم باندې کیږي.

نور به خبره پدې لنډه کړم، چې بس سلیم عقل پکار ده؛ تر څو مسلم امت د قرن له دې ((بلاګانو)) او آفتونو وژغوري، د بلاګانو سره جنګ د وینو ویالې او مسلسل هلاکتونه نشي ګټلی، بس عقل او تدبیر غواړي. له جلیل رب څخه اول ځان او بیا ټولو ته سلیم عقل او حکیم تدبیر غواړم. خدای دې زموږ زړونه په الهي نور روښانه کړي.

د ښاغلي رفیع الله ستانکزي پر ژباړې قضاوت د ټولو لوستونکو حق بولم، بس داسې بوله چې ماته دا کتاب او ژباړه ډېره ښه ښکاري، حتماً یې ترپایه ولولئ.

په درنښت

محمدآصف ننګ

پکتیکا، افغانستان

د مرغومې ۲۰مه، کال ۱۳۸۷

داسې کتابونو ته څومره اړتیا ده؟

د ډېرې بد مرغۍ ځای دی، چې تل زموږ فکرونه د وخت سیاسیتونو پورې تړلي وي؛ په دې مانا د هرې مفکورې حکومت، چې د ګډې واکې په لاس کې واخلي موږ ورسره سم متې رانغاړلي وي او د همغوی له پالیسۍ سره سم خپل قلم چلوو او لیکنې کوو، هېڅکله داسې فکر نه کوو، چې د قلم مانا یانې څه ما او تا ته خدای د څه لپاره استعداد راکړی، کوم مسوولیتونه لرو، بویه څه وکړو او څه کول په کار دي؟ دا او دې ته ورته خورا ډېرې خبرې دي، چې ویل یې په کار دي.

په هر حال داچې د کمونیستي رژیم په وخت کې څه لیکل کېدل، ورپسې د نورو حکومتونو پرمهال چا څه ډول لیکنې کولې او بیا د طالبانو په وخت کې څه وشول، دا به په خپل حال پرېږدو؛ ځکه هغه خبرې پوره وخت او ... غواړي زه یوازې د خپل ګران دین اسلام په اړه څه ویل غواړم. په دې مانا یو مهال طالبان پر دغه خاوره واکمنان شول او دا چې څه یې وکړل، هغه به تاریخ پوهانو او سیاست پوهانو ته پرېږدو؛ خو د هغوی په راتګ سره اسلام ته پاملرنه ډېره واوښته، دا چې په کوم ډول دا به بیا هم پر خپل حال پرېږدو؛ خو چې څنګه د طالبانو واکمني نسکور شوه، سم له واره له اسلام سره هم مخه ښه وشوه او تر ننه پورې دغه لړۍ لا روانه ده، دا چې آر لاملونه یې څه دي، پر دې به هم خبرې نه کوم؛ خو دومره ضرور ویلای شم، چې کله نا کله د یو شمېر وګړو فطرت همداسې وي. تاسې وګورئ اوس مهال څومره ډله ییزې خپرونې، خپرونې کوي او له څو کلونو راهیسې یې دغه ډګر تود ساتلای دی، هر ډول شیان یې، چې زړه وغواړي همغه خپروي او د بیان د ازادۍ په نامه یې په دغو غیرو اسلامي او له انساني کړنو څخه لرې خپرونو باندې ځان بوخت کړای دی. البته زما خبره ټولو رسنیو ته ځیر نه ده؛ ځکه یو شمېر داسې خپرونې شته، چې لږ تر لږه د اسلام په نامه لږو ډېر څه خپروي.

په هر حال په ټول هېواد کې به سړی داسې ټلویزیوني چینل، راډیو، مجله او ورځپاڼه پیدا نه کړای شي، چې هغه دې یوازې اسلام ته ځانګړې شوې وي او اسلامي لیکنې دې خپرې کړي؛ خو اپوټه په فلمي نړۍ کې بیا دا شیان ډېر تر سترګو کېږي، آن اوس_ اوس ځینې داسې ټلویزیونونه هم شته، چې سندر غاړي روزي؛ خو له بده مرغه بیا د اسلام په نامه څه نه پېژني، په داسې حال کې، چې دې نړۍ ته زموږ د راتګ آر لامل اسلام پالل، اسلام کول او اسلام ښوول دي.

یو مهال راسره دا ویره پیدا شوې وه، خدای مه کړه داسې نشي، چې موږ هم د ځینو په نامه اسلامي هېوادونو په څېر په نامه مسلمانان پاتې شو او که څوک زموږ په مخ کې لمونځ وکړي؛ نو ورته به وایو، چې یو مهال دغه کار زموږ نیکونو او نیاګانو هم کولو.

خو اوس چې کله مخ یوه خوا او بله خوا واړو را واړو؛ نو بېرته مو دغه فکر له ذهن څخه ووځي؛ ځکه لا داسې ځوانان شته، چې اوس هم له اسلام سره مینه لري، اسلام پالي او اسلام کوي. په داسې وخت کې، چې د ټولنې ډېری ځوانانو په شاړو لارو روان وي په هغې ټولنه کې یوازې پر ځان اسلام کول هم لویه خبره ده، نورو ته اسلام ور ښوول خو لا پر ځای پرېږده.

په هر حال ستاسې په لاس کې دغه پروت کتاب هم زموږ د روڼ او ارزښتناک دین یو کوچنۍ غوندې بېلګه ده، چې د مسلمانانو لپاره په کې ډېر څه شته، دا کتاب یو داسې اسلامي لارښوود، دی چې د ډېرو منکرو وګړو او له اسلامي چوکاټه بې لارو شویو ته د حقیقت لار ښوولای شي. تاسې به اورېدلي یا لیدلي وي، چې ډېری غیر مسلمان وګړي د ځینو شیانو کشفول، لکه اوسپنه، سره زر، سپین زر، مس، تخنیک، پرمختګ، ژوند کولو لارې چارې او دې ته ورته شیان د ځان پورې تړي په داسې حال کې، چې ددغو ټولو شیانو په اړه الله (ج) نږدې څوارلس نیم سوه کاله پخوا په خپل بې جوړې او آسماني کتاب قرآن عظیم شان کې فرمایلي دي او د هرې خبرې وړاندوینه یې کړې ده. د لومړي ځل لپاره د تخنیک په نامه ښکارنده مسلمانانو کشف کړه، چې هغه ساعت و، ډېری غیر اسلامي وګړو داسې ګومان کاوه، چې مسلمانانو په دې څیز "ساعت" کې له جادو او سحر څخه کار اخیستی دی او یا یې په کې پیریان ایسار کړي دي؛ خو نن هماغه خلک هر څه د ځان پورې تړي.

رښتیا هم، چې اسلام ډېر لوی دین دی او د هر چا لپاره په کې د هغه له مسلک سره سم مواد شته. د اسلام مبارک دین مهرباني کوي، چې تاسې په ورځ کې له الله ج سره پنځه ځلې خبرې وکړئ؛ په دې مانا چې د الله ج عبادت وکړئ او لمونځ وکړئ؛ خو غیر اسلامي نړۍ دا خبره اوس زباد کړې ده، چې د انسان په وجود کې یو ډول منفي زرات دي، چې د وخت په تېرېدلو سره د انسان سر ته خېژي او ورو ــ ورو انسان ته د سر خوږي ناروغي پیدا کوي او که چېرې په وخت سره د هغې درملنه ونشي؛ نو کېدون لري، چې د بدن د غړو د فلج کېدلو لامل شي او د رنځورپوهانو په وینا یې دغه ناروغۍ ته تر اوسه لا درمل نه دي پیدا شوي او یوازې یو درمل لري، چې هغه خاوره ده؛ یانې وایي که چېرې څوک په دغې ناروغۍ اخته شو، هغه کس دې تر لسو دقیقو پورې پر ځمکه سر کېږدي، البته یوازې تندی. دوی وایي ځمکه یا خاوره یو ډول مثبت چارجونه لري، چې د تندي همدغه منفي چارجونه، چې د انسان د سرخوږۍ لامل کیږي له منځه وړي؛ خو لا اوس هم په دې نه دي ګروهمند شوي، چې اسلام ددغو ټولو شیانو وړاندوینه سوونه کاله وړاندې کړې وه او لا اوس هم په خپل کفري نیلي آس سپاره دي. همداسې د اسلام نورې برخې هم در واخله.

په هر حال دغه کتاب، چې د پښتو ژبې تکړه لیکوال او لاس بري ژباړن رفیع الله ستانکزي ژباړلای، ډېر ګټور، ارزښناک او د لوستلو وړ دی، زما په اند ددغه کتاب لوستل ټولو مسلمانانو

ته اړین دی؛ ترڅو په هغو حقیقونو خبر شي، چې تر اوسه پورې لا نه دي خبر او دوی هم داسې فکر کوي، چې د پورته شیانو یا توکو کشف کوونکي او بانیان غیر مسلمانان دي. دغه کتاب سربېره پر دغو ښېګڼو نورې خورا ډېرې ښېګڼې هم لري، چې د ټولو بیانول یې زما له وسې وتلې خبره ده؛ خو زه به یې له خپلو سترګیو څخه دغو څو ښېګړو ته نغوته وکړم:

✍ ژبه یې روانه ده، د ولس ژبه ده او په ژباړه کې هم له تکلف څخه کار نه دی اخیستل شوای.

✍ کوښښ نه دی شوی، چې د ژباړې د آرونو ملا ماته کړي او یا هم ټکی په ټکی ژباړه وکړي؛ بلکې څنګه ژباړه، چې په کار وه هماغسې ژباړه شوې ده.

✍ ژباړه د ملایانو ژباړه نه ده؛ بلکې خپله ژباړه یې ده؛ په دې مانا که چېرې د ملایانو ژباړه سړی ولولي؛ نو لیکلي یې وي، چې خدای ج انسان نه دی پیدا کړای؛ خو پیدا کړای یې دی لپاره د عبادت؛ یانې قید کاروي، خو ډېر بې ځایه او همدا لامل دی، چې اوس ډېری تفسیرونه هغه کسان لیکي، چې د دین په برخه کې یې مسلکي زده کړې نه وي کړي، که څه هم دین زموږ د ټولو مسلک دی؛ خو هغه څوک، چې په همدغه برخه کې په رسمي کچه زده کړي کوي هغسې زده کړې یې نه وي کړي.

✍ کوښښ شوی، چې په ژبه کې د پردۍ ژبې وییونه ونه کارول شي؛ ځکه بې اړتیا د بلې ژبې د وییونو کارول د لیکوال یا ژباړن کمزوري او له آرې سکالو څخه تېښته ده، له نېکه مرغه دغه نیمګړتیا په ګران ستانکزي که نه لیدل کیږي.

✍ ټکی په ټکی ژباړه هم آره منځپانګه زیانمنوي، چې له نېکه مرغه دغه ژباړه له دغو نیمګړتیاوو څخه ژغورل شوې ده او پوره زیار یې ګاللی، چې د ده په ژبه کې آرې منځپانګې ته زیان ونه رسېږي.

په پای کې تکړه لیکوال، خوږ ژبي ژباړن او مسلمان ورور رفیع الله ستانکزي ته د دغه قیمتي او ارزښتناک اثر د ژباړلو مبارکي وایم او د لوی الله (ج) سپېڅلي دربار ته لاسونه لپه کوم، چې په ګانده نور داسې ګلالي او فرهنګیالي ځوانان هم زموږ په ټولنې ولوروي او دغه ګړیدلی ولس له نااسلامي لارو ګودر، څخه د تل لپاره د جبرئیل امین په وزرو کې خوندي وساتي او د خپل سپېڅلي کتاب پر لوستلو یې د تل لپاره زړه روښانه او ژوند سوکاله کړي.

آمین یا رب العالمین

سیدنظیم سیدي

د افغانستان ملي شورا

ولسي جرګه

سریزه

بې له شکه د الله (ج) دا معجز کتاب، چې خپل ټول منکر یې ننګولي، چې تاسې د دې کتاب د یو آیات په اندازه یو بل آیات راوړئ؛ تر دې دمه د قرآن له دې ننګونې ټوله نړۍ عاجزه ده او عاجزه به وي، د الله (ج) دا معجز کتاب او د دې کتاب علمي معجزې به تر قیامته پورې وي.

په قرانکریم کې چې کومې علمي اشاري شوي دي په کار ده، چې د هغه تفسیر د تجربې له علم سره وشي؛ ځکه علمي نظریې بدلون مومي او هر کله چې د علم ثابته تجربه تر لاسه شي؛ نو هغه به هیڅکله د قرانکریم خلاف نه وي.

ننني پرمختللې نړۍ له خپل هر اړخیز پرمخیون سره بیا هم د قرآن کریم ارشاداتو ته پناه وړې او د وروستي آسماني کتاب په لارښوونو عمل کوي، چې د بریالیتوب لوړې پوړۍ ووهي.

د دې ټولو خبرو زبات (ثبوت) اسلام ته د نورو ادیانو د لویو لویو مفکرینو او پوهانو را اوښتل دي او د همدې وېرې له کبله کفري نړۍ د اسلام د خپراوي د مخنیوي لپاره بېلابېلې لارې غوره کړي، چې زموږ مشر – کشر او راتلونکی نسل ټول له خپله دینه ناخبره کړي او په نورو لهو و لعب یې بوخت کړي؛ لکه څنګه، چې زموږ او د نورو مسلمانو هېوادونو ډېری ځوانانو د فېشن پرستی او ... ښکار شوي او له خپله دینه ناخبره پاتې دي، زموږ او نورو ټولو مسلمانو لیکوالو، پوهانو او عادي وګړو دا دنده ده، چې ناخبره وګړي د اسلام له ستر توب او بشپړتوب نه خبر کړو او هغوی په سمه لار تګ ته وهڅوو.

د دغه کار پیل شوی او ان شاالله روان به وي، له دغو ډلو څخه یو هم د ترکیې ستر لیکوال او عالم شعبان دوغن دی، چې دا کتاب یې په ټوله مینه او ځیرکۍ لیکلی دی.

د شعبان (دوغن) دا کتاب ډیر ګټور دی په ډیرو خاصو مسایلو را څرخي او لوستونکي ته پوره بیداري ور کوي.

قرانکریم یو الهامي کتاب دی هر چا چې پرې عمل او فکر وکړ په ریښتیا سره به د فکر خاوندان ترې ډیر څه واخیستلای شي. د الله (ج) په کلام او کایناتو باندې فکر کول د قرانکریم امر دی؛ نو راځی، چې د خدای (ج) کلام په ټوله مینه ولولو، ځان پرې پوه کړو او نورو ته یې وروښیو.

قرآن کریم یوازې یو مذهبي کتاب نه؛ بلکې د ټولو علومو په اړه په کې په وړ اندازه بحث شوی. خو له بده مرغه موږ دغه مقدس کتاب ته یوازې د مذهبي کتاب په توګه کتلي او په هر کور کې مو په تاخچه کې ایښی، یوازې ورنه د دم، دعا او وېرې پر وخت کار اخلو.

موږ باید د قرآن کریم په هر آیت په بشپړه توګه پوه شو، خو له بده مرغه موږ یې یوازې

لولو! او فکر پرې نه کوو، راځی، چې په ډېر ژور فکر یې ولولو او ټولو باریکیو ته یې ښه ځیر شو. د همدغو د پوهېدلو په پار مې د دې کتاب ژباړلو ته زړه ښه کړ او په ډېرې مینې او پاملرنې سره مې ژباړلی.

تر خپله وسه مې د کتاب په ژباړلو کې له ډېر دقت څخه کار اخیستی او تر ډېره ځایه مې زیار ایستلی، چې ژباړ ساده او ټولپوهه وي.

له درنو استادانو او پوهانو هریو صمیم صاحب، حقیار صاحب، ننګ صاحب او سیدي صاحب نه نړۍ مننه کوم، چې په ډېره مینه یې زما ژباړلی اثر لوستی او لارښوونې یې په ما لورولي.

یوه یادونه اړینه بولم، چې په دې کتاب کې مې د قرآن کریم د ټولو آیتونو ژباړه له هغه قرآن کریم نه، چې له پښتو ژباړې سره د نفیس ټولنې له خوا چاپ شوی را اخیستې، ترڅو د قرآن کریم مانا په سمه توګه راوړل شي.په پای کې د ټولو لوستونکو څخه دا هیله لرم، چې په خپلو دعاګانو کې مې هېر نه کړي او خپلې لارښوونې، وړاندیزونه او رغنده نیوکې رانه ونه سپموي.

په ټوله اسلامي مینه

رفیع الله ستانکزی
کابل – کارته نو
دوه نی - د سلواغې ۲۱ مه

په دې کتاب کې به تاسې څه شی و لولئ؟

د دې کتاب په لوستلو سره تاسې کوم ګټور معلومات ترلاسه کولای شئ؟
که چېرې تاسې وپوښتل شئ، چې آیا قرآن کریم د ریل ګاډي، الوتکو، اټم، تلویزون، برېښنا او دې ته ورته نورو څیزونو او اختراعګانو په اړه بحث کوي؟
دا پوښتنه تاسې څنګه ځوابولای شئ؟ که ځوابولای یې شئ؛ نو باید توضیح یې کړئ او د دغه شان مسایلو توضیح دومره اسانه نه ده، که چېرې مو ځواب (نه) وي، د قرآن کریم له مانا څخه لرې شوئ او قرآن کریم به مو ناسم ورپېژندلی وي او که چېرې پوښتنې ته هېڅ ځواب ورنه کړئ، نو هغو کسانو ته به، چې له قرآن کریم څخه انکار کوي؛ ښه موکه (فرصت) په لاس ورکړئ.
د قرآن کریم د ځینو آیتونو په شرح کې وینو، چې نننې نوښتونه او اختراعګانې د قرآن کریم د لارښوونو په رڼا کې ترسره شوې دي؛ قرآن کریم د الله (ج) کتاب دی او د ټول بشریت د لارښوونې لپاره رالیږل شوی دی او تر قیامته پورې به د ټولو بېلابېلو ټکنالوژیکي دورو او نورو ځواب ورکوونکی وي.
موږ باید داسې فکر ونه کړو، چې دا ټول نوښتونه او اختراعګانې له قرآن کریم سره هېڅ تړاو نه لري؛ د هر شي په اړه په وړ اندازه بحث شوی او انسانان، چې هره علمي پلټنه کوي، په قرآن کریم کې یې پیدا کولای شي.
داسې فکر کول ناسم دي، چې قرآن کریم یوازې یو فني او صنعتي کتاب دی؛ بلکې د هر علم په اړه یې پوره بحث کړی دی. که په هره موضوع یې په تفصیل سره بحث کړی وای؛ نو لږ تر لږه به څلوېښت یا پنځوس او یا تر دې لا هم ډېر جلدونه به یې وای.
هغه وخت، چې قرآن کریم نازل شو، د هغه مهال انسانانو د نننۍ ټکنالوژۍ په اړه په خپل ذهن کې داسې خاکه هم نه شوه جوړولای، که چېرې هغوی ته په څرګند ډول د برېښنا، الوتکو، تلویزون او .... په اړه بحث شوی وای، نو د هغوی په فکر کې یې سم ځای نه شو نیولای او پایله به یې هېڅ هم نه وای او انکار به یې کړی وای، چې له قرآن کریم څخه انکار کفر دی او همدا ډول قرآن کریم باید د اوسمهال د انسانانو لپاره هم لارښود وي، یانې قرآن کریم د هغو انسانانو لپاره، چې ۱۴۰۰ کاله وړاندې یې ژوند کاوه او د هغو انسانانو لپاره، چې اوس ژوند کوي او د راتلونکو انسانانو لپاره خطاب دی، نو ځکه په کې دا ټول مهالونه په پام کې نیول شوي.

په قرآن کریم کې داسې اشارې او نغوتې شته، چې د وخت د انسانانو له پوهې او درک څخه لرې دي او د قرآن کریم له اعجازونو څخه یو اعجاز همدا دی.

مسلمانان پخوا پر دې حقیقت پوهېدلي او د ځینو نورو دینونو پلیوني (پیروان) هم له دې حقیقت څخه خبر شوي دي او ترې ګټه اخلي.

سترځېرونکي او مشهور لامبوځن (کوسټو)، لومړنی انسان، چې پر سپوږمۍ یې پل ایښی (نیل ارمسټرانګ)، مشهور فرانسوي عالم (روجرګراډي) او ډېر نور له دې حقیقته خبر شوي او پرې پوه شوي او یو په بل پسې مسلمانان شوي دي.

قرآن کریم له سره تر پایه یوه ستره معجزه ده، چې د دغه ستر اسماني کتاب په ځینو آیتونو کې اټوم، نېوټرون، تلویزون، برېښنا، الوتکې او نورو ورته اختراعګانو او نوښتونو ته اشاره شوې ده.

د بېلګې په ډول په هوا کې د سلېمان (ع) پرواز کول، الوتکې ته اشاره ده، له موره د ړانده اولاد بیا سترګورول، د بدن د غړو لېږدولو یا بدلولو ته اشاره ده، په اور کې د ابراهیم (ع) نه سوځېدل اور ضد کالیو او وژونکو کسانو ته اشاره ده.

الله (ج) دغه ټولې معجزې خپلو پیغمبرانو ته ورکړې دي، خو له هغو انسانانو څخه یې، چې په هر پېر (دور) کې ژوند کوي؛ غوښتي، چې دغه معجزې ځان ته بېلګې وګرځوي او زیار وباسي، چې د دغو معجزو په رڼا کې نوي نوښتونه او اختراعګانې وکړي.

ویل کېږي، چې د اډېسون[1] تر مرګه وروسته د هغه له الماری څخه د قرآن کریم د (نور) سورت ځینې آیتونه پیدا شوي دي؛ له دې داسې انګېرل کېږي، چې اډېسون هم د ګروپ د اختراع کولو لپاره قرآني لارښوونو ته پناه وړې او په پایله کې یې د ګروپ پر جوړولو بریالی شوی دی.

په هغه صورت کې د دې خبرې زبات، چې قرآن کریم دغو ټولو ننني اختراعګانو او نوښتونو ته اشاره کړې کولای شو، چې موږ قرآن کریم په ښه ډول تلاوت کړو او پر مانا یې ځان پوه کړو.

---

[1]- اډېسون په اوهایو کې په کال ۱۸۴۷ زېږدي کې پیدا او په ۱۹۳۱ زېږدي کې مړ شوی دی، د خپل ژوند په موده کې یې تر ۱۰۰۰ ډېرې اختراعګانې کړې، چې د امریکا دولت یې هر کال د تلین پر ورځ د هغو خدمتونوله امله، چې د برېښنا په اړه یې کړې د یوې یا دوو دقیقو لپاره تیاره جوړوي.

پیلامه

د فضا په اړه کتابونو کې به مو لیدلي وي، چې انسانان او د هغو د چاپېریال پر شیانو د یو ډول وړانګو په خورولو سره له یوځایه بل ځای ته لېږدول کېږي.

آیا تاسې فکر کړی، چې د دې وړانګو منځی (مرکز) څه شی دی؟ باید وویل شي، چې د الله (ج) کتاب قرآن کریم دی. د نمل سورت همدارنګه یوه کیسه بیانوي:

حضرت سلېمان (ع[2]) د خپلې پیغمبرۍ پر وخت یو واکمن هم و، داسې واکمن، چې د هغه ویناوې به ټولو (انسانانو، پېریانو، بوټو، بادونو، اوبو او نورو) اورېدې او پر هغو به یې عمل کاوه.

یوه ورځ حضرت سلېمان (ع) له یوې واکمنې ښځې، چې په یمن کې به یې له ټولو نورو پلیونیو (پیروانو) سره د لمر عبادت کاوه، خبر شو؛ د یوه استازي په ورلېږلو یې هغه د یوازیني خدای عبادت ته راوبلله.

بلقیس د سلېمان نوم ډېر اورېدلی و، غوښتل یې، چې هغه ووینې، د تللو هوډ یې وکړ او دوې یا درې میاشتنی سفر یې پیل کړ.

له بله پلوه د انسانانو او پېریانو پاچا سلېمان (ع) وغوښتل، چې بلقیس ته یوه داسې معجزه وروښیي، چې په لیدو یې هغه باید د لمر له عبادته لاس واخلي. د خپلې سیمې ځیرک او مخور پوهان یې راغونډ کړل.

سلېمان (ع) دوی ته وویل: څوک به ماته د بلقیس تخت راوړي؟

د پېریانو له ډلې څخه یوه ډېر ځیرک پیري وویل: ترڅو، چې تاسې پورته کېږئ، زه به د بلقیس تخت ستاسو حضور ته راوړم؛ خو تاسو امر وکړئ.

یوه عالم ، چې د سلېمان (ع) له خپلوانو څخه و، وویل: زه به د بلقیس تخت د سترګو په رپ کې درته راوړم.

کله چې خبرې بشپړې شوې، د بلقیس سینګار شوی تخت یې د حضرت سلېمان (ع) مخې ته ایښی و او هر چا به په ډېره حیرانتیا سره ځلاند او پسوللي تخت ته کتل.

انسانانو د دغې معجزې په لیدلو څېړنې پیل کړې؛ ځکه، چې الله (ج) انسانانو ته بېلګه ورکوي او انسانان بیا پر هغو بېلګو څېړنې او کار کوي. الله (ج) هوا داسې پیدا کړې، چې د راډیو[3]،

---

[2]- حضرت سلېمان (ع) د داوود(ع) تر ټولو کوچنی زوی دی، چې د خپل پلار تر مړینې وروسته یې د بني اسراییلو سیاسي او مذهبي مشري پر غاړه واخیسته.

[3]- ګوګلیل مارکوني (Gugliel Marconi) یو ایټالوي عالم دی، چې په بلوګنا (Blogna) ښار کې پر (۱۸۷۴ زېږدي) زېږېدلی، په (۱۸۹۵ زېږدي) کې یې راډیو اختراع کړه او په (۱۹۳۷ زېږدي) کې مړ شو.

تلویزون او نورې ځیې له یوه ځایه بل ځای ته لیږدوي، انسان باید دغو لارو او کړنو ته په پام فکر وکړي او د ګټې اخیستلو لارې چارې ترې زده کړي.

د وخت په تېرېدو سره انسانانو ټیلیګراف[4]، ټیلیفون[5]، راډیو، تلویزون او نور اختراع کړل.

خو تر اوسه پورې هغه برید ته، چې په معجزه کې ښوول شوي وو، نه دي رسېدلي او خپل زیار او کار ته یې په دې ډګر کې دوام ورکړی او تر اوسه علماً څېړنې کوي.

تر ډېرو کوښښونو او زیارونو وروسته یې وکړای شول، چې د انسانانو څېرې او فلمونه د وړانګو په خپرولو سره له یوه ځایه بل ځای ته ولیږدوي او تر اوسه هم د ځینو وروسته پاتو ټولنو د وګړیو په اند دا کار له حقیقته لرې دی.

یوازې دا نه، چې د تلویزون پر پرده دې یو څوک ښکاره شي، د قرآن کریم هغو اشارو ته مو پام کېږي، چې په دې اړه یې تر دې پخوا یادې کړې دي، بلکې کېدای شي، چې په راتلونکې کې یو څوک جسماً له یوه ځایه بل ځای ته ولیږدوي. ټولو هغو علمي مسلو ته، چې قرآن کریم اشاره کړې، په علمي ډګر کې وي او که په بل ډګر کې؛ باید په رڼا کې یې څېړنې وکړو او ځان خپلو سپېڅلو موخو ته ورسوو.

---

[4]- لومړنی بربښنایي ټیلیګراف، چې پر (۱۹۳۷ زېږدي) کال په امریکا کې د ساميول مورس (Samuel Morse) له خوا جوړ شو.

[5]- لومړنی ټیلیفون د الکسنډر ګراهام بل (Alexander graham bell) له خوا پر (۱۸۷۶ زېږدي) کې جوړ شو.

حضرت محمد (ص) د موندنو (کشفونو) په اړه څه وايي؟

حضرت محمد (ص) په هره موضوع کې زموږ لارښود دی، موږ ته د دواړو نړیو د بریالیتوبونو لاره ښيي، د الله (ج) رسول (ص) زموږ د نېکمرغۍ په اړه فرمايي: په نړۍ کې د دنيا لپاره داسې کار وکړه، لکه هېڅ چې نه مرې او د آخرت لپاره داسې کار وکړه؛ لکه سبا چې مرې.
(له زانګو تر ګوره، علم زده کړه) (د بې ګټې کار پر ځای د الله (ج) ذکر وکړئ او ګټور علم زده کړئ).

دا يو ربښتینی حقیقت دی، چې د الله (ج) د رسول (ص) په پېر (دور) کې نه برېښنا وه او نه ګازي څراغ، دوی به د خرما د پاڼو يا ښاخونو په سوځولو خپل کور رڼاوه او د هغو په رڼا کې به يې لمونځونه کول.

يوه ورځ نبوي جومات ته يو څراغ راوړل شو، چې تر هغه وخته پورې چا نه و ليدلی؛ لاندې به يکې تېل اچول کېدل او په منځ کې به يې يوه پلته ځوړنده وه، چې شا او خوا به يې رڼا خپروله؛ هر چا به په ډېره حيرانتيا سره ورکتل؛ ځکه، چې تر هغه وخته پورې هېچا داسې شی نه و؛ ليدلی.

څه وخت وروسته حضرت محمد (ص) جومات ته راغی او څراغ يې وليد؛ نو په مبارکو شونډو يې وموسل او ويې پوښتل: دا چا راوړی دی؟

اصحابو کرامو وويل: زموږ ورور تميم داري له شام څخه راوړی دی. تميم داري له حضرت محمد (ص) سره نژدې ناست و، د الله ستر پيغمبر نور هم ورنژدې شو او ورته يې وفرمايل: اې تميم داری! خدای دې له تاسې څخه خوښ شي؛ لکه څنګه چې دې زموږ جومات روښانه کړ، همداسې به الله (ج) ستا روح او جسم روښانه کړي.

د څراغ په رڼا کې يې خپل لمونځونه وکړل؛ کومه خوښي، چې دغه څراغ خلکو ته وربښلې وه، لا هماغسې يې دوام درلود، حضرت محمد (ص) د تميم داری څنګ ته ورغی او ورته يې وفرمايل: اې تميم داری! موږ دې دومره خوښ کړو، که بله لور مې درلودلای: نو هرو مرو مې در په نکاح کوله.

حضرت محمد (ص) نه يوازې تميم داری ته مبارکي ورکړه؛ بلکې ټول اسلامي امت يې نويو برسېرونو او نوښتونو ته هڅولی؛ لکه څنګه، چې په يوه حديث شريف کې راغلي دي:

(د انسانانو ترمنځ تر ټولو غوره هغه څوک دی، چې نورو انسانانو ته یې ګټه ورسیږي). د الله (ج) رسول (ص) به تل د انسانانو پام ګټورو شیانو او یو بل ته د ګټې رسولو لپاره اړاوه.

د حضرت محمد(ص) هڅونې د مسلمانانو سره ملې وې، چې علم زده کړي او نوي شیان رامنځ ته کړي؛ د نړۍ د مدنیت او د علم لارښوونکي مخکښان او مشران شي.

اروپایانو د اندلوس اموي دولت او نورو اسلامي دولتونو ته په کتلو د رُنسانس بنسټ کېښود.

څه موده کیږي، چې دا کار پرعکس یا سرچپه شوی دی، هغه شیان، چې اروپایانو له مسلمانانو زده کړي و، هغو ته یې پرمختیا او پراختیا ورکړه او په دې توګه یې د نن ورځې د علم لوړې پوړۍ وهلي دي.

نو موږ مسلمانانو ته هم اړین دي، چې د علم او تخنیک د پرمختګ لپاره زیار وباسو او د نړۍ تر نورو وګړو وروسته پاتې نه شو او ور سره غاړه غړۍ او یا هم مخکې شو.

آیا قرآن کریم برېښنا ته اشاره کړې؟

وربځې د طبیعي برېښنا منځی (مرکز) دي، وربځې د برېښنا پیدا کوونکې دي او قرآن کریم برېښنا او تالندې ته په ډاګه او څرګنده نغوته (اشاره) کړې ده.

زموږ په منځ ته راتلو هر شی منځ ته راځي، له یوه لوري د مور له تیو څخه شیدې روانیږي او له بله پلوه نور اړین توکي ؛ لکه کالي.... راته برابریږي. هرشی زموږ د لویېدو لپاره تیار شوی ، په دې نړۍ کې د یو ماشوم په توګه ژوند کوو. هره ورځ لمر زموږ لپاره راخېژي او ښکته کیږي، اوبه زموږ لپاره بهیږي، ژوي او بوټي زموږ لپاره کار کوي، لیدل کیږي، چې پاک خدای (ج) زموږ د ژوند کولو لپاره ډېر شیان زموږ تر امر لاندې راوستې دي.

الله (ج) موږ ته روزي راکوي او یوازې په تنبلۍ باندې د نه روږتیا لپاره یې موږ ته د کار کولو امر کړی دی. پټې کولبه کوې، تخم په کې شیندې، اوبه ورکوې، پالنه یې کوې...... او نور. که چېرې دا څیزونه تیار جوړ وای، نو آیا موږ به نننی پرمختګ ته رسېدلي وای.

انسانانو په خپل زیار سره د نړۍ نننی مدنیت جوړ کړ؛ که چېرته موږ ته هرشی لکه اوبه، برېښنا، هوا او نور موجود وای، نو آیا کولای مو شول، چې د نړۍ نننی پرمختګ ته ورسیږو؟

پاک الله (ج) د قرآن کریم په نور سورت کې داسې فرمایلي دي:

اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ مَثَلُ نُورِهِ كَمِشْكَاةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ الْمِصْبَاحُ فِي زُجَاجَةٍ الزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ يُوقَدُ مِن شَجَرَةٍ مُّبَارَكَةٍ زَيْتُونِةٍ لَّا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ نُّورٌ عَلَى نُورٍ يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَن يَشَاءُ وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ(٣٥)

ژباړه: الله (ج) د آسمانونو او ځمکې نور (روښانونکی) دی، د هغه د نور مثال داسې دی، لکه یوه روڼه تاخچه کې، چې ډیوه وي، ډیوه په یوه شیشه کې وي، شیشه هم داسې لکه یو ځلېدونکی ستوری، چې (هغه ډیوه) د ښوون د کومې داسې برکتي ونې (له تېلو) بله شوې وي، چې هغه نه ختیزه وي، نه لوېدیزه، نژدې وي، چې تېل یې په خپله رڼا وکړي، که څه هم اور ورته نه وي رسېدلی، (داسې چې) د رڼا له پاسه رڼا وي. چاته چې د الله (ج) خوښه شي د خپل نور خواته یې لارښوونه کوي او الله (ج) خلکو ته همداسې مثالونه بیانوي او الله (ج) په هرشي ښه پوه دی.

لکه څنګه، چې د قرآن کریم هر آیت د ډېرو ماناوو درلودونکی وي، دا آیت هم ډېرې ماناوې لري، خو موږ یې پر نورو ماناوو خبرې نه کوو او نه هم زما استعداد د دې اجازه راکوي، چې نور ډېر څه پرې ووایم؛ خو په دې ځای کې هغه علمي ټکي ته، چې اشاره شوې؛ یو څه ځغلنده نظر کوو:

له پورتني آیت څخه ستاسې پاملرنه دې بدلونو ته را اړوم:

څراغ په ښيښه کې او ښيښه يې د ساتونکې په څېر ده، او دننه يې څراغ دی.
که اور هم ورته ونه رسيږي، رڼا کوي.
یانې داسې يو شی کيږي، چې پرته له اوره رڼا ورکوي او د يوه ستوري په څېر رڼا خپروي.
پورتني آيت شريف د نورو ماناوو ترڅنګ برېښنا ته هم اشاره کړې؛ لکه چې انسان ته يې فرمايلي دي:

اې ! انسانانو هغه اله چې په قرآن کريم کې يې ځانګړنې بيان شوې، جوړه کړئ او له هغې څخه ګټه واخلئ.

انسانانو د قرآن کريم د دې اشارې په هکله کار او څېړنه وکړه، د برېښنا جريان او هغه ګروپ يې چې برېښنا پر رڼا اړوي وموند، خو د برېښنا له موندنې څخه وړاندې هم برېښنا وه، هغه مهال تالنده او تنا هم وه او کله چې خپل لاس د پيشو پر ... (تنا) وموښو، بيا هم برېښنا جوړيږي.

پوهانو او عالمانو ډېر لږ د خدای (ج) اسرارو ته لاره پيدا کړې او د هغو په رڼا کې يې لږه څېړنه کړې؛ دا څېړنه او کار تر اوسه هم روان دی.
يوه پوښتنه مو د ذهن پر پرده ځان راښکاروي:

برېښنا او ګروپ ته چې په قرآن کريم کې اشاره شوې، هغه مسلمانانو نه؛ بلکې کافرانو جوړ کړي، ولې؟

ځکه چې الله (ج) د عالميانو رب دی، د تخنيک په برخه کې يې د مسلمان او کافر توپير نه دی کړی او د هغه څېړونکي ته پوهه او پايله ورکوي.

که چېرې موږ د الله (ج) د هغو امرونو په اړه، چې په قرآن کريم کې يې فرمايلی دي؛ که مو په دغو امرونو عمل کړی وای او له دغو ارشاداتو مو څه زده کړي وای او د هغو په اړه مو څېړنه کړې وای، نو ډېر نوښتونه او اختراعګانې به مو سرته رسولې وای؛ لکه څنګه چې تاسې پوهيږئ، مسلمانانو قرآن کريم خپل ځانته د رڼا په څېر د سمې لارې د پيدا کولو لپاره ونيو، نو پرمختګ يې وکړ او د مدنيت مخکښان شول او په دې ډګر کې يې اروپايانو ته لاره ورښوولې ده.

يوه مسلمان له يوه انګريز موندونکي څخه په لندن کې وپوښتل، چې: تاسې څنګه پر دومره موندنو او اختراعګانو بريالي شوئ؟ هغه انګريز قرآن کريم ته اشاره وکړه او ويې ويل: ستاسې کتاب لولم او په هره لاره کې يې چې اشاره کړې څېړنه کوم، چې د سترو برياوو سره مې دومره موندنې ترسره کړې.

آیا نور (بې ساه) مخلوق خبرې کوي؟

کله چې داوود (ع) د زبور آیتونه لوستل، نو غرونه، تيرې، بوټي او ژوي به په خبرو راتلل او د هغه وينا به يې يو ډول تکراروله.

آيا تاسې توتي ليدلی؟ ليدلي به مو وي، چې توتي د انسان خبرې زده کوي او په څوواري يې تکراروي هم، له همدې کبله انسانان توتي ډېر خوښوي.

عالمانو توتي د ټيپ د جوړولو لپاره بېلګه ګرځولې، خو په يوه توپير:

توتي ويل شوې خبرې په خپل مغز او ټيپ يې په کيسټ (پټه) کې ثبتوي. د الله (ج) او د انسان په جوړونو کې خو ډېر توپير وي، چې يو ساه کښ او بل بې ساه ، خو خبرې دواړه کوي. ډېر وخت شوی، چې له ټيپ څخه ثبتې شوې خبرې اورو او ورسره روږدي شوي يو د همدې لپاره موږ ته دا کار داسې نوی شی نه دی، چې ورته حيران شو. که غرونه، تيرې، ونې... د خبرو جوګه شي او زموږ ويناوې راته بېرته تکرار کړي، څه به مو کول؟ آيا په خپل ځای کې به حيران پاتې نه وو؟

((دا هېڅ امکان نه لري، دا هېڅ کېدوني نه ده)) ايا داسې به مو چيغې نه وهلې؟

آيا د ټيپ تر خبرو وروسته له معجزې څخه د انکار کولو کومه لار لرو؟

که چېرې داسې وي، نو ټيپ، فونوګراف ١، ګرامافون٢، راډيو، تلويزون او نور ورته سامانونه به د لومړي ځل لپاره کوم پيغمبر جوړ کړي وي، نه بلکې له قرآن کريم څخه تر الهام اخيستلو وروسته عالمان بريالي شول، چې دا شيان جوړ کړي.

هغه شيان، چې د هغو کېدل له تصوره لرې ګڼو، نور نو بيا د الهي احسان خبرې دي او هغو ته معجزه ويل کيږي او د الله (ج) له لوري هغه يوازې خپلو پيغمبرانو ته ورکول کيږي، په دې هم پوهيږو.

داوود(ع) له هغو پيغمبرانو څخه و، چې نوم يې په قرآن کريم کې راغلی دی او د خدای (ج) په امر غرونه، تيرې، بوټي، ونې او نور شيان يې تر امر لاندې کړي وو، د زبور په نازلېدو سره به د داوود(ع) تر ويلو وروسته دغو ټولو شيانو تکرار کاوه. د بېلګې په توګه که داوود(ع) به لااله الاالله ويل، نو هغوی به هم لااله الاالله ويله. يانې د هغه وينا او قرأت به يې تکراراوه.

الله (ج) د دې موضوع په اړه په خپل کتاب قرآن کريم کې د نورو شيانو په څېر په دې موضوع هم ګړېدلی، هغه څښتن تعالی، چې ټوله نړۍ يې پيدا کړې، داوود (ع) ته ډېر فضيلتونه ورکړي، ښه غږ او ورسره يې نور شيان د هغه تر امر لاندې راوستلي، چې دوی ټولو د پاک رب تسبيح کوله او د خدای عبادت به يې کاوه.

الله (ج) چې هر شی لیدی شي او پر هرڅه پوهیږي او پوهانو ته یې د داوود(ع) معجزه یوه بېلګه ورکړې، هغو بېلابېلو شیانو ته یې نغوته کړې، چې خبرې کولای شي.
انسانانو د تلپاتې حقیقت په لاره کې څېړنې پیل کړې او پورتنۍ یادې شوې آلې یا وسېلې یې جوړې کړې.
آیا تل همداسې نه دي؟ که چېرې عالمانو مغز یوه نمونه نه وای اخیستې، آیا کمپیوټر (برېښنایي مغز) یې جوړولای شو؟
کمپیوټر د انسان پنځونه (تخلیق) ده، خو مغز د الله (ج) تخلیق دی، انسان د خپل مغز ځانګړنو ته په پام کمپیوټر جوړ کړ.
آیا هغه څوک چې له الله (ج) څخه انکار وکړي، له خپل مغز څخه یې انکار نه دی کړی؟
که چېرې داسې وي، نو هېڅ پوه باید په دې ویاړ او غرور و نه کړي، چې ما دا کشف کړی او یا مې رامنځ ته کړی دی، ځکه چې که الله (ج) په قرآن کریم کې بېلګه نه وای ورکړې، پنځ (طبیعت) یې له بېلګو او نمونو څخه ډک نه وای ساتلی، بې وزله انسان به د هېڅ شي د موندنو وړتیا نه درلودای او نه به یې دومره موندنې کړې وای.

آیا قرآن کریم له لیږدیزو (نقلیه) توکو بحث کړی؟

الله (ج) په قرآن کریم کې له ټولو هغو بار وړونکو بېړیو او انسان لیږندو بېړیو او همدارنګه د نورو لیږندو وسایلو –چې په وچه او که په اوبو کې دي یادونه کړې ده.

په دې پوهیږو، چې لومړنۍ بېړۍ نوح (ع) جوړه کړې ده، آیا په هغه بېړۍ کې د اور ګاډي، الوتکې، موټر او نورو لیږندو وسایلو په اړه څه یادونه شوې وه؟

لکه الله (ج) په قرآن کریم کې د انعام سورت په (۵۹) آیت کې فرمايي:

وَعِندَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لاَ يَعْلَمُهَا إِلاَّ هُوَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَا تَسْقُطُ مِن وَرَقَةٍ إِلاَّ يَعْلَمُهَا وَلاَ حَبَّةٍ فِي ظُلُمَاتِ الأَرْضِ وَلاَ رَطْبٍ وَلاَ يَابِسٍ إِلاَّ فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ (۵۹)

ژباړه: له هماغه سره د غیبو ټولې چابیانې (کیلیانې) دي، چې له ده پرته بل څوک نه پرې پوهیږي، په وچه او لمده کې، چې هرڅه دي ورباندې پوهیږي، داسې کومه پاڼه نه رالوېږي، چې دی پرې عالم نه وي او نه به د ځمکې په تروږمیو کې څه دانه وي (چې الله ته معلومه نه وي). لامده او وچ ټول په یو روښان کتاب کې (لیکل شوي) دي.

یانې هر څه په قرآن کریم کې شته، یوازې سترګو او عقل ته اړتیا لري. علم په کوښښ او زیار سره منځ ته راځي، نه په لټۍ او تنبلۍ. په لاندیني آیت کې اور ګاډي، الوتکې، موټر او نورو لیږنده وسایلو ته اشاره شوې ده:

الله (ج) په قرآن کریم کې فرمايي:

وَآيَةٌ لَّهُمْ أَنَّا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ فِي الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ (۴۱) وَخَلَقْنَا لَهُم مِّن مِّثْلِهِ مَا يَرْكَبُونَ (۴۲)

ژباړه: او یوه (بله) نښانه د دوی لپاره دا چې موږ د هغوی نسل په ډکه شوې بېړۍ کې سپاره کړې و او دوی ته مو د دې په شان نور (هم) داسې شیان پیدا کړي، چې ورباندې سپریږي.

د دین عالمانو دغه آیت د نوح (ع) بېړۍ او ننیو بېړیو په اړه تفسیر کړی دی. د بحث موضوع مو دا وروستی آیت دی:

یانې د نوح (ع) دبېړۍ په څېر مو تاسې ته بېړۍ جوړې کړې.

د الله (ج) له وینا سره سم، له ورته بېړیو څخه مطلب څه شی دی او څه شی کېدای شي، چې تاسې په هغه کې ناست وئ؟

آیا هغه لیږنده وسایل، چې په ځمکه او هوا کې انسانان له یوه ځایه بل ځای ته لیږدوي نه شي کېدای؟

لیږنده وسایل لکه: الوتکه، اور ګاډی، واړه یا غټ موټر .....

پوهانو پر همدغې خبرې اتکاء کړې او وايي چې : الله (ج) د بار وړونکو بېړيو او انسان لېږندو بېړيو او نورو لېږندو وسايلو، چې په هوا، وچه او اوبو کې په حرکت کې دي بحث کوي. دا هم الوتکې دي، هم موټر دي، هم اور ګاډي دي او همدارنګه ورته نور لېږنده وسايل هم په همدغه ډله کې راځي. په حقيقت کې الله (ج) په پورتني آيت شريف کې په ټوليز ډول (ورته بېړۍ) يادونه کړې، چې د ټولو لېږندو وسايلو بحث کوي.

همدارنګه انسانانو د هوايي او ځمکني لېږد توکو د جوړولو لاره پيدا کړه. د الله (ج) ازلي او ابدي يا تلپاتې قدرت هر شي ته بس دی، ځکه چې د هغه له نومونو څخه يو قادر دی او هغه د هر څه د سرته رسولو واک او وړتيا لري.

زموږ ذهن ته يوه پوښتنه سر راښکاره کوي:

انسانانو د بېلابېلو آيتونو نغوتې (اشارې) او بېلابېل الوتونکي ليدلي، چې الوتکه يې جوړه کړې، که چېرې هوا نه وای، نو الوتکه به څنګه الوتله؟

نه، هېڅکله هم نه، الوتنه به يې نه شوه کولای، الله (ج) هوا او الوتونکي پيدا کړي، نو له دې نه ښکاري، چې الوتونکو ته ورته لېږنده وسايل چې په هوا کې به الوت کوي، شته دي.

وايو، چې انسانانو اور ګاډی جوړ کړی، موټر يې جوړ کړی، خو که چېرې لار نه وي، نو آيا دا ټول کار کولای شي؟ او يا د لارې جوړول هم الله (ج) ورښوولي دي؟

طبيعي خبره ده، چې الله (ج) د يوې لارې پلان جوړ کړی، بيايې قرآن کريم راليږلی، موږ ته يې عقل راکړی او له عقل څخه په ګټنه موږ کولای شو، ډېر شيان اختراع او رابرسېره کړو.

که چېرې مږه (مږې) په نظر کې ونيسو، دغه کوچنی حيوان څنګه کولای شی، چې ځمکه څيري او په ځمکه کې لارې جوړې کړي؟ انسانان بايد دغه کوچني حيوان ته نظر واچوي، خپل فکر په کار واچوي او تونل جوړول دې له هغه کوچني حيوان څخه زده کړي.

همدا ډول لوی فکرو انسانانو دغه کوچنی حيوان نمونه ګرځولی او تر ځمکې لاندې يې تونلونه جوړ کړي دي، چې لېږنده وسايل په اسانۍ سره له يوې سيمې څخه بلې ته په لږ وخت کې تللای شي. که فکر وکړو؛ نو پوهېږو، چې موږ بايد د الله (ج) د رااستولي کتاب (قران کريم) منونکي او منندوی اوسو.

لومړنۍ بیړۍ چا جوړه کړه؟

یوه ډېر بوږنوړي باران په ورېدو پيل وکړ، د اوبو کچه لوړه شوه، هر ځای اوبو ونیو او د نوح (ع) بیړۍ د اوبو پر سر روانه شوه، کله چې توپان پای ته ورسېد، د نوح (ع) بیړۍ د جودي غره پر سر کېناسته.

الله (ج) لومړی اوبه پیدا کړې او اوبو ته يې د پورته کېدلو وړتیا هم ورکړه، خو د انسانانو د بیړۍ جوړولو طریقه نه وه زده او هغه يې د نوح (ع) په وسیله دوی ته وروښووله.

نوح (ع) د الله (ج) پیغمبر و او هغه يې د وګړو د لارښوونې او د خپل ذات د پېژندلو لپاره را استولی و.

خپلو خلکو ته يې وویل:

اې خلکو! ښه پوه شئ، چې الله (ج) یو دی، ازلي دی، شریک او ساری نه لري، نه زېږېدلی او نه يې څوک زېږولي. پر هغه خدای، چې د هرڅه پیدا کوونکی دی او ناپایه ځواک یا واک لري په هغه ایمان ولرئ، بُتانو ته عبادت مه کوئ، له بُتانو څخه څه هیله او تمه لرئ؟

خو خلکو به د بُتانو عبادت کاوه او د نوح (ع) خبرو ته به يې غوږ نه نیوه، بلکې پر هغه به يې ملنډې هم وهلې. د وخت په تېرېدو سره يې د نوح (ع) په ځورولو لاس پورې کړ، چې لیده به يې، په تیږه به يې ویشته او بد به يې ورته ویل.

د نوح (ع) قوم بډای او پخپله نوح (ع) غریب و او هغه ته به يې هر وخت ویل:

خوار او فقیر يې، پر خپله شا او خوا دې د خپل ځان په څیر یو څو نور غریبان راټول کړي دي، پر خپل کوم شي باندې باوري يې؟ که پر بُتانو باندې ستا دا تورونه او تېري ادامه ولري؛ نو وبه دې وژنو.

له بله پلوه يې هغه کسان په خپلو چلونو کې راښکېل، چې پر خدای (ج) يې ایمان راوړی و او د هغوی د بې لارۍ کوښښ يې کاوه.

بې له دې چې نوح (ع) د ستړیا احساس وکړي، هغوی ته به يې حقیقت رساوه او هغوی به له کومې کینې او دښمنۍ چې له نوح (ع) سره يې درلوده، د ده خبرو ته غوږ نه نیوه.

حضرت نوح (ع) یوه ورځ ښېرا وکړه، د ښېرا په پایله کې ډېره لویه وچکالي راغله او څلوېښت کاله يې دوام وکړ، ټول سیمه په ډاګ بدله شوه او پر ځمکه به هېڅ ګیاه یا واښه نه راشنه کېدل، خلک له تندې په تنګ شول او نوح (ع) ته ورغلل، چې د وچکالۍ څه چاره وکړي او دوی ته لاره وروښيي.

نوح (ع) ورته وفرمایل: ډېره ښه، تاسې پر سمه او نېغه لار (د الله (ج) په لار) لاړ شئ، بُتان مات کړئ، توبه وباسئ، کنه تر دې به هم ډېر غټ مصیبت دربانديې نازل شي. خلك ډېر خپه شول او چیغې یې کړې:

بې له دې بل هېڅ نه لرې، هر وخت مو د خپل خدای (ج) عبادت ته بولې، ته چې پر خپل کار نه بریالی کېږې، نو وایې: مصیبت به راځي، عذاب به راځي، توپان به راځي، په دغو خبرو مو ډاروې، موږ له تا څخه نه ډارېږو، کوم دی هغه ستا توپان، هغه توپان چې هروخت مو ورباندې ډاروئ، کوم دی هغه توپان؟ چې کله راغی بیا به ورسره ګوره (هغه ساعت هغه مصلحت).

نوح (ع) خپه شو او بله هېڅ لار نه وه پاتې، چې هغوی پر سمه لار راولي، نو خپل پاك رب ته ور وګرځېده او ویې ویل:

اې زما پیدا کوونکیه! اې زما ربه! څنګه چې ته پوهېږې، هغسې وکړه!

الله (ج) نوح (ع) ته دبېړۍ جوړولو امر وکړ، ده مبارك له خپلو نورو پلیونو (پیروانو) سره څلور کاله زحمت وګاله، او بېړۍ یې جوړه کړه او د الله (ج) په امر یې له هر ژوي څخه یوه – یوه جوړه (ښځینه او نارینه) راواخیستل او خپل پلیوني (پیروان) یې هم پکې کېنول.

خلکو به ملنډې پرې وهلې او په تیرو به یې ویشتل او ورته ویل به یې: څه شو هغه توپان چې تاسې به موږ ترې ډارولو، چېرته دی هغه توپان؟ ټولو به پر یوه ځای چیغې وهلې، چې کومه دی هغه توپان؟

کله چې باران په اورېدلو شو، د اوبو کچه لوړه شوه، هرځای اوبو ونیو، د نوح (ع) بېړۍ د اوبو پر سر شوه، هغه ټول کسان چې پر دوی به یې ملنډې وهلې، غرق شول، د توپان تر درېدو او اوبو وچېدو وروسته د نوح (ع) بېړۍ د جودي غره پر سر کېناسته او هغه ټول څه، چې په دې بېړۍ کې ول، وژغورل شول.

د دغې بېړۍ چلوونکی په خپله نوح (ع) و.

د نوح (ع) بېړۍ د نړۍ تر ټولو لومړنۍ جوړه شوې بېړۍ وه او د بېړۍ جوړښت د الوتونکو او د کب د سینې پنجرې ته ورته و.

انسانانو د بېړۍ د دغې نمونې له مخې ډېر لویې ، وړې او اوبتلې بېړۍ، چې په هستوي انرژۍ سره لېږدول کېږي، جوړې کړې، که چېرې کب نه وای، آیا انسانانو به دا فکر کاوه، یوه داسې بېړۍ جوړه کړي، چې تر اوبو لاندې به ځي.

د اختراع او موندنې لپاره باید د هغه شي یوه نمونه ترلاسه کړي او د هغه په رڼا کې د بل څه پر اختراع کولو بریالی شي. د نوح (ع)بېړۍ د پرونیو، ننیو او راتلونکو هرډول بېړیو نمونه او زېړوونکې ده.

قرآن کریم موږ ته نغوته (اشاره) کوي، چې داسې نور شیان هم په نړۍ کې کېدای شي او په دې سره موږ څېړنې او موندنو ته هڅوي.

د پرې شوي لاس بيا ورګنډل

عبدالمحيط يې يوه موټر ته واچاوه او روغتون ته يې ورساوه، د هغه پرې شوی لاس يې هم په يوه نيلوني کڅوړه کې له ځانه سره راوړی و او په بيړه سره عمليات شو.
پوره لس نيم ساعته وروسته يې د هغه پرې شوی لاس بېرته پر خپل ځای وروګانډه. هغه ډاکټر، چې د عبدالمحيط لاس يې بېرته ورپيوند کړی و، وويل: د عبدالمحيط لاس به په (۶) شپږو مياشتو کې ښه شي او (۶) مياشتې وروسته به له لاس نه د پخوا په څېر ګټه اخلي.
عبدالمحيط، چې په لومړي ځل په روغتون کې تر بې هوښۍ وروسته سترګې پرانيستلې، لومړی خپل لاس ته وکتل، ده چې خپل پرې شوی لاس پر خپل ځای وليد؛ ډېر خوښ شو او له ډېرې خوښۍ يې اوښکې وبهېدلې او ويې ويل: څومره نېکمرغه يم، چې خپل پرې شوی لاس مې په خپلو سترګو وليد، زه ډېر خوشحاله يم او له هغو ډاکټرانو څخه، چې زه يې له بې لاسی څخه ژغورلی يم؛ ډېره مننه کوم.
کله مې، چې دا خبر د ۱۹۸۱ زېږدي د نوامبر پر(۵) په ورځپاڼه کې ولوست، نو ماته ورسره د حضرت محمد (ص) يوه معجزه را ياده شوه. هغه معجزه ننني خلکو ته د علمي حقيقتونو لپاره لار پرانيزي.
د بدر په غزا کې معاذ بن عمر نومي يوه ځوان ، د اسلام پر ستر دښمن بريد وکړ، د ابوجهل د زوی اکرمه ورته پام شو او د خپل پلار د ژغورلو لپاره يې پر معاذ بن عمر بريد وکړ او د هغه مبارك لاس يې پرې کړ، معاذ له خپل پرې شوي لاس سره حضرت محمد(ص) ته ورغی او هغه مبارك د معاذ لاس را واخيست او بېرته يې ورته په خپل ځای کېښود، د مبارکې خولې ناړې (لاړې) يې پرې وموښلې او دعا يې ورته وکړه، د معاذ لاس روغ شو.
د حضرت محمد (ص) له زرګونو نورو معجزو څخه يوه معجزه دا وه، چې بې ګنډلو يې د دې کار عمليات تر سره کړ.
د حضرت محمد (ص) دا معجزه؛ نورو پوهانو او ډاکټرانو ته يوه اشاره وه، د دې معجزې په څېر کار ترسره کول ناشوني دي، خو د دې معجزې پر بنسټ ورته کار سرته رسول شوني دي.
پرې شوې ګوتې او لاسونه په عملياتو سره بېرته ګنډل کېږي او سرېښېږي. رسول الله (ص) د طب متخصيصينو (ځانګوالو) ته دا دريڅه پرانيزي او يو پيغام ورکوي، چې زيار وباسئ او په طب کې دومره پرمختګ وکړئ، چې پرې شوی لاس بېرته وګنډئ او الله(ج)، چې کومې اسانتياوې او پوهه درکړې، له هغې ګټه وکړئ او د نړۍ د وګړو د اسانتيا لپاره زيار وباسئ.

مړي ژوندي کیږي

کله کله د تلویزون پر پرده ډاکټران راڅرګندیږي او له نورو خلکو څخه غواړي، چې خپلې سترګې نورو ته وبښئ، (زړه مو وبښئ)، (پښتورګي مو وبښئ). موږ بیا له ځان سره فکر کوو، چې دا شیان څه په کار دي؟ هغوی وایي: د مړي زړه، سترګې او پښتورګي ساتو او بیا یې نورو ناروغانو ته لګوو، دا غړي بېرته په کار کولو پیل کوي.

ډېر ځلې داسې شوي، چې د مړي پښتورګی اېستل شوی او بیا یې د همدې ناروغی ناروغ ته ورګنډلی، چې هغه انسان ورسره په کلونو کلونو ژوند کړی دی.

که د ننني نړۍ د طب پرمختګ ته وګورو، نو وینو، چې د مصنوعي زړه جوړېدل هم شوني دي. وغواړو، که ونه غواړو، د دغو ټولو پرمختګونو په لیدو سره مو حضرت عیسی (ع) د ذهن په پرده را څرګندیږي، هغه عیسی (ع)، چې مړي به یې ژوندي کول.

حضرت عیسی (ع) د یهودانو په منځ کې خپله پیغمبري اعلان کړه، د قرآن کریم په آل عمران سورت کې راغلي، چې زه د الله (ج) له لوري تاسې ته رالیږل شوی یم هغه د خپلې پیغمبرۍ د زبات (ثبوت) لپاره بېلابېلې معجزې ښکاره کولې، چې تر ټولو ستره معجزه یې د مړي ژوندي کول و، پردې سربېره یې د ځآیي ړانده بیا بینا کول او د خطرناکو هغو ناروغیو درملنه به یې کوله، چې په هغه وخت کې یې د درملنې شونتیا نه وه. خپل یو ملګری یې تر مړینې درې ورځې وروسته د الله (ج) په امر بیا را ژوندی کړ. د یوې بوډۍ یوه ځوان زوی ته یې چې تر لمبولو او کفانه وروسته یې قبر ته روان کړی و، له خدای (ج) نه دعا وغوښته، چې خدای (ج) د هغه (عیسی ع) په دعا ژوندی کړ. یوه بله نجلۍ یې هم تر مړینې یوه ورځ وروسته بیا ژوندۍ کړه، دا بیا ژوندي شوي کسان بې کړنو (فعالیته) پاتې نه شول، بلکې د اولادونو خاوندان شول او ډېر کلونه یې ژوند هم وکړ، چې وروسته له څو کلونو یې یو ځل بیا له ژوند سره مخه ښه وکړه.

دا خو ټولو ته څرګنده ده، چې عیسی (ع) به دالله (ج) په فضل او کرم مړي ژوندي کول، کنه له الله (ج) پرته بل هېڅوک نه شي کولای، چې انسان بیا ژوندی کړي.

یهودانو به د خپلې رخې له مخې له حضرت عیسی (ع) سره بحث کاوه او هغه به یې پېغمبر نه؛ بلکې یو جادوګر باله، په دغه معجزه کې، چې مړي یې بیا ژوندي کول، هم عیب لټاوه او ویل به یې دا مړي نه ژوندي کوي، بلکې بې هوښه شوي خلك دي، چې بېرته په هوښ راځي.

یوه ورځ ډېر یهودان راټول شول او عیسی (ع) ته ورغلل، له هغه څخه یې داسې یو څه وغوښتل، چې هغه یې په کولو کې پاتې راشي، هغه مبارك ته یې وویل:

اې عیسی !: سام د نوح زوی، چې سوونه کاله وړاندې مړ شوی؛ بیا را ژوندی کړه، که هغه دې را ژوندی کړ، نو پیغمبري به دې ومنو.

حضرت عیسی (ع) خپل رب ته په زاریو شو او پاك رب (ج) یې دعا ومنله، سام د نوح زوی را ژوندی شو او په خبرو یې پیل وکړ، وې ویل: عیسی (ع) د خدای (ج) پیغمبر دی، پر هغه ایمان راوړئ، ځینو، چې دا هر څه ولیدل ایمان یې راووړ او ځینو نورو بیا د رخې له کبله ایمان را نه ووړ او عیسی (ع) یې جادوګر وباله او ډول ډول تورونه یې پرې ولګول.

د قرآن کریم تفسیر هم، چې کله دا پېښه بیانوي، زموږ مخې ته یو حقیقت په ډاګه کوي او همدارنګه د تخنیك پوهانو ته لار پرانیزي:

لکه، چې وایي:

هغه معجزې، چې الله (ج) عیسی (ع) ته ورکړې وې، تاسې هغو معجزو ته نژدې کېدای شئ، الله (ج) هغه ته د ځایي ړانده د بیناکولو معجزه ورکړې وه، که مړي نه شئ ژوندي کولای، نو هغه ناروغان، چې د مرګ کومې ته نږدې دي، کولای شی، چې د بل چا په غړو سره هغوی ته ژوند وروبښئ، یانې کولای شئ، چې د یوه مړي زړه راواخلئ او بل ناروغ ته یې ولګوئ، ناروغ به خپل ژوند کړي، د هر درد درمل شته، یوازې زیار وباسئ او له الله (ج) څخه یې وغواړئ.

د حضرت عیسی (ع) په دې معجزه کې، چې مړي یې ژوندي کول، تلویزون ته هم اشاره شوې ده، آیا هغه وګړي، چې ډېر مخکې مړه شوي دي او له هغوی څخه، چې کوم فلمونه پاتې شوي، هغه نن په تلویزون کې نه وینو؟ آیا غږ او خبرې یې نه اورو؟ آیا پر لار تلل، کېناستل، خبرې کول او فکر کول یې نه ننداره کوو؟

د نني پېر (دور) پوهانو د حضرت عیسی (ع) له معجزې څخه ډېره ګټه اخیستې ده، د بدن دغړیو د پیوندولو پېښې یې رښتینې کړې او تر ډېر کوښښ او هڅو وروسته یې مصنوعي زړه هم جوړ کړ. حضرت عیسی (ع) د هغو ناروغانو درملنه کوله، چې هغه مهال یې درملنه ناشونې وه او په اوسني پېر (دور) کې هم له هغه شان ناروغیو څخه، چې درمله یې نه کېږي، څه موده مخکې د ډېرو ناروغیو درمله ناشونې وه، خو اوس د ډېرو د درملنې شونتیا شته، خو اوس هم داسې ناروغی شته؛ لکه سرطان او ایډز، چې تر اوسه بې درملنې دي، خو کوښښونو او نویو

ځیږنو ښې پایلې ښوولې دي، ، په همدې نژدې وختونو کې به د ایډز او سرطان درمل هم جوړ شي، ښېلګه یې په قرآن کریم کې ورکړ شوې ده، دا پروا نه کوي، چې مسلمان دی،که کافر، په هر دین او قانون، چې وي، خو، چې قرآن کریم لارښود وګرځوي او د هغه د لارښوونې په رڼا کې او د قرآن کریم په آیتونو کې چې ځینې اشارې شوي، ځیړنه وکړي او زیار وباسي، بریالی کیږي. د قرآن کریم د الحجر سورت په پنځم آیت کې راغلي دي:

مَّا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَأْخِرُونَ (۵)

ژباړه: هیڅ قوم نه له خپلې نیټې مخکې (تباه) کېدای شي او نه وروسته (پاتې) کېدای شي.
یانې اجل په ټاکل شوي مهال کې رامنځ ته کیږي، ښه نو آیا د زړه مصنوعي لیږدول او لګول د دې مبارک آیت پر خلاف نه دی؟ نه بلکې خپل بنده ته د مرګ وروستی شیبه د اجل په ډول لیکي، هغه انسان، چې د زړه له امله مړ کیږي او یا د مصنوعي زړه له امله څومره ژوند کوي، الله (ج) تر هماغه وخته پورې د هغه اجل او ژوند لیکلی وي.

د ځمکې ګردوالی

قرآن کریم ، ځمکه د چرګې یا اوښ مارغه (شترمرغ) له هګۍ سره ورته ښوولې او پوهانو ته یې په دې اړه رڼا اچولې ده.
نصارا وو هغه وخت د ځمکې د هوارۍ ادعا کوله او د هغوی پاپانو به هم دا ویل، چې په انجیل کې هم شته دي، په هغه وخت کې د دې ادعا کول، ځمکه ګرده ده او څرخي د هغه وخت خلاف و، (ګالیله) په همدې ویلو، چې ځمکه په څرخېدو ده سزا لیدلې وه.
د اسلام عالمانو د ځمکې ګردوالی له دغه آیت شریف څخه راوېستلی ده:

وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذَلِكَ دَحَاهَا (٣٠)

ژباړه: او وروسته تر هغه یې ځمکه وغوړوله.
په حقیقت کې د عربي ژبې (دحی) د منظمې شوې په مانا ده، په عربي کې د (دحی) کلمه د اوښ مارغه (شترمرغ) د هګۍ په مانا کیږي، په قرآن شریف کې هره کلمه ځان ته ډېرې ماناوې لري او همدا ډول د (دحی) کلمه د منظم شوي او د اوښ مارغه د هګۍ مانا هم ورکوي، په دغه صورت کې کولای شو ووایو، چې په قرآن کریم کې ځمکه د اوښ مارغه له هګۍ سره ورته ښوول شوې ده.
قرآن کریم ١۴٠٠ کاله پخوا د ځمکې ګردوالی بیان کړی و.
أَفَأَمِنَ أَهْلُ الْقُرَى أَن يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا بَيَاتاً وَهُمْ نَآئِمُونَ (٩٧) أَوَ أَمِنَ أَهْلُ الْقُرَى أَن يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا ضُحًى وَهُمْ يَلْعَبُونَ (٩٨)
ژباړه: آیا د دې کلیو خلك له دې بې غمه وو، چې د شپې په ویدو به زموږ عذاب ورته راشي؟ یا د دې کلیو خلك له دې بې غمه وو، چې په (رڼا) غرمه به زموږ عذاب ورته راشي په داسې حال کې چې دوی به لوبې کوي.
دا پورتنی آیت شریف د ځمکې پر ګردوالي دلالت کوي.
عالمانو له دغه آیت شریف نه په ګټه ویلې دي: که چېرې ځمکه هواره وای، نو تل به یا ورځ وای او یا به شپه؛ نو د ځمکې ګردوالی لازم دی؛ ځکه چې یوه اړخ ته ورځ وي او بل ته شپه وي او یو پر بل پسې راځي.

وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ صُنْعَ اللَّهِ الَّذِي أَتْقَنَ كُلَّ شَيْءٍ إِنَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ (٨٨)

ژباړه: او ته غرونه وينې، په خپل ځای به يې کلک ولاړ ګڼې، خو هغه به د وريځې غوندې تېريږي، د هغه الله (ج) جوړونه ده، چې هرڅه يې محکم کړي دي، بې شکه هماغه ښه خبردار دی، په هغو کارونو چې تاسې يې کوئ.

په داسې حال کې چې غرونه نه خوځيږي يا حرکت نه کوي، که چېرې داسې وي، نو دځمکې حرکت څرنګه ممکنېدای شي؟
بايد ځمکه حرکت وکړي، چې غرونه هم ورسره په حرکت کې وي، نن ورځ پوهيږو، چې لمرين نظام هره ورځ د يو ميليون ميل په چټکتيا سره د (ويګا) ستوري پر لور په حرکت کې دی، قرآن کريم د لمر حرکت په (يس) سورت کې بيان کړی دی.

وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَّهَا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ (٣٨)

او لمر (بله نښه ده) چې په خپله ټاکلې لار چليږي، دا د ډېر پوه برلاسي (خدای) ټاکلی نظام دی.
يانې لمر د الله(ج) په امر تل په حرکت کې وي، هغه هم د ورځې او شپې حرکت او ورسره له کلونو کلونو په حرکت کې وي او يوه دقيقه هم نه تمېږي او له خپل لوري بل لوري ته نه ځي.

آیا قرآن کریم له اتوم څخه بحث کړی؟

قرآن کریم په خپل یوه مبارک آیت کې تر ډېرې د کوچنی مادې (اتوم) په باب بحث کوي، اسلامي عالمانو تر ټولو کوچنی ذره (اتوم) (الجز لا یتجزا) نومولې ده.

په قرآن کریم کې هرې علمي موضوع ته اشاره شوې ده، موږ باید هر آیت شریف ته ځیر شو او د هغه پر مانا او تفسیر په ښه ډول ځان پوه کړو، ځکه، چې ځینې ماناوې پټې ساتل شوي، ځینې ډېرې لنډې توضیح شوي او ځینو ته خو یوازې اشاره شوې ده.

هر څه ته، چې تخنیک لار موندلې او یا لار پیداکوي، قرآن پرې بحث کړی، خو پر هغو باندې پوهېدل لږه ځیرکتیا غواړي، آیا په قرآن کریم کې (اتوم) ته اشاره شوې ده؟

اسلامي پوهانو څېړنه وکړه او دغه مبارک آیت د هغوی پاملرنه ځانته رااړولې ده.

الله (ج) فرمایي:

تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَاوَاتُ السَّبْعُ وَالأَرْضُ وَمَن فِيهِنَّ وَإِن مِّن شَيْءٍ إِلاَّ يُسَبِّحُ بِحَمْدَهِ وَلَـكِن لاَّ تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ إِنَّهُ كَانَ حَلِيماً غَفُوراً (۴۴)

ژباړه: ده ته اسمانونه او واړه ځمکه او هغه څوک چې په دوی کې دي تسبیح وایي او هېڅوک داسې نشته، چې د دغه الله (ج) تسبیح او ثنا ونه وایي، خو تاسې دهغوی په تسبیح نه پوهېږئ؛ بېشکه دغه الله (ج) (د سزا په ځنډولو کې) د ښه زغم خاوند او د (اجر او ثواب په ورکولو کې) لورونکی دی.

دغه مبارک آیت عالمان په فکر کې واچول، ویل کېږي، چې هر موجود ته په کتو سره په هغه کې یو ډول حرکت او یو ډول ژوند شته دی، که چېرې داسې نه وای، نو الله (ج) ته به یې څنګه عبادت کاوه؟ د الله (ج) تسبیح (عبادت) یو حرکت او د حرکت پایله یو ډول ژوندي اوسېدل دي، د اسلام ستر عالم شیخ فریدالدین عطار نېشاپوري پر دې مبارک آیت اتکا کړې او وایي: ((د کایناتو هره ذره په پرله پسې توګه په حرکت کې ده.))

او په یو بل آیت شریف کې الله (ج) فرمايي:

وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَتْلُو مِنْهُ مِن قُرْآنٍ وَلاَ تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلاَّ كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُوداً إِذْ تُفِيضُونَ فِيهِ وَمَا يَعْزُبُ عَن رَّبِّكَ مِن مِّثْقَالِ ذَرَّةٍ فِي الأَرْضِ وَلاَ فِي السَّمَاءِ وَلاَ أَصْغَرَ مِن ذَلِكَ وَلا أَكْبَرَ إِلاَّ فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ (۶۱)

ژباړه: او ته چې په هر حالت کې اوسې او له قرآنه چې هرڅه لولې او (اې خلکو!) تاسې چې هرڅه عمل کوئ، (په هر حال) موږ پر تاسو شاهد یو، کله چې تاسې په کې بوخت (لګیا) یاست او ستا له رب نه په ځمکه او نه په اسمان کې د یو بخري په اندازه (کوم شی) پټېدای شي او نه به تردې هم لا ډېر کوچنی او یا ډېر لوی داسې کوم شی وي، چې په یو روښانه دفتر (لوح محفوظ) کې نه وي (لیکلی).

دغه مبارک آیت عالمان دې ته وهڅول، چې تر ټولو کوچنی او غټه ټوټه پیدا کړي، همدارنګه پیدا یې کړه او هغه یې (الجز لا یتجزا) ونوموله،یانې د دننۍ ورځې په اصطلاح (اتوم) بلل کیږي.

عالمانو په کایناتو کې څېړنې پیل کړې، په ډېر غټ ستوري کې هم حرکت موجود دی. کوم حرکتونه چې په اتوم کې وو هغه په ستورو کې هم ول.

د اتوم جوړښت یو خارق العاده کار او په یوه نظام کې دننه دی، په منځنۍ برخه کې یې د راښکون ځواك (قوه) او د هغه په اړخونو یا شا او خوا کې یې د وربځو په څېر الکترونونه روان دي.

په لنډه توګه ویلای شو، چې په هر شي کې یو ډول حرکت موجود دی، هر شی په خپله ژبه د الله (ج) ذکر کوي.

د هایدروجن اتوم یې تر څېړنې لاندې ونیو او پیدا یې کړل، چې الکترونونه په خپل چاپېریال کې د زرو کیلو مترو په چټکتیا سره چورلي.

ځمکه په یوه ساعت کې ۱۰۸ زره کیلو متره چټکتیا لري او د لمر نظام هم د (اویګا ستوري) په لوري په حرکت کې وي.

له اتوم څخه نیولې بیا تر غټو غټو ستورو پورې په حرکت کې دي او دغه ټول د الله (ج) تر ادارې لاندې دي، د هغه ذکر او عبادت کوي او د هغه له امره سرغړونه نه کوي.

بیا څنګه ژوندي کیږو؟

پاک څښتن تعالی په خپل کتاب قرآن کریم کې په تر مرګ وروسته ژوند خبرې کړي او موږ یې په اړه خبر کړي یو. (بعث بعد الموت).
دې خبرې ته باید په تعجب کې پاتې نه شو، ځکه چې میلیونونه نباتات د مني په رارسېدو سره له منځه ځي، وچیږي، خو بیا د پسرلي په رارسېدو سره بېرته راژوندي کیږي. ځینې حیوانات په ژمیو خوبونو سره بې له خوراک او څښاکه ټول ژمی خوب کوي. له یوه انده دوی بېرته ژوندي کیږي او همدا لړۍ ادامه لري.
هغه خدای (ج)، چې په میلیونو نباتات په مني کې مړه کوي او په ژمي کې یې بېرته راژوندي کوي او همدا ډول ځینې حیوانات په ژمني خوب ویده کوي بیایې بېرته راویښوي، هغه څښتن تعالی ته دا هم ستونزمنه نه ده، چې انسان بیا ژوندی کړي.
لکه څنګه چې یې اوه ملګري (اصحاب کهف) تر درې سوه لمریز کاله پورې په یوه غار کې ویده کړي وو او بیایې ژوندي کړل. د دې داستان ټوله کیسه په کهف سورت کې راغلې ده.
د پخواني (افسوس) او اوسني (تارسوس) ښار یو ډېر ظالم او بت پاله پاچا و، چې نوم یې (دقیانوس) و، د عیسی (ع) دین یې منع کړی و او بت نمانځنه یې دود کړې وه؛ چا چې به د ده له امره غاړه غړوله، بېلابېلې ځورونې به یې لیدلې.
د پخواني (افسوس) او اوسني (تارسوس) اوه ځوانانو د پاچا پر ضد مقاومت پیل کړ، ظالم واکمن هغوی ونیول او ورته یې وویل که په دومره ورځو کې موله مخالفته لاس وانه خیست؛ نو وبه وژل شئ.
په ځینو روایاتو کې راغلي دي، چې هغوی د پاچا له بنده وتښتېدل، له هغو سره یو سپی هم و، چې (کتمیر) نومېده ، دوی په یوه غار کې پټ شول.
د دقیانوس یو مینه وال له دوی خبر شو او خپل پاچا یې خبر کړ، دقیانوس ، چې غار ته راغی؛ نو ویې لیدل، چې اوه ملګري ویده دي، هېڅ یې ورته ونه ویل، یوازې یې دا وویل، چې د غار خوله په تیږو وتړئ او یوه بله خبره یې هم ورسره مله کړه، چې دا غار باید د دوی قبر اوسي.
کلونه کلونه تېر شول، هغه اوه ملګري راویښ شول او هر لوري ته به یې کتل، د غار خوله ایله شوې وه، تیږې لوېدلې وې او له یو او بل نه به یې پوښتل، چې څومره وخت به ویده شوي یو؟ یوه به ځواب ورکړ نیمه ورځ، بل به ډېر وخت ښوده او بل به ویل، چې خدای پوهیږي.

تېرې وو او ملګرو (ایملیحا) ته پیسې ورکړې، چې ښار ته لاړ شي او د خوراک لپاره څه شی راوړي، هغه ښار ته لاړ، هر شی به یې چې لیده، نو حیران به شو، هر شی بدل شوی و، کوڅې، کورونه، میدانونه او نور.. حتا د انسانانو کالي هم بدل ول.

له ځان سره یې وویل؛ لکه چې بل ښار ته راغلی یم، له یوه مخامخ را روان سړي، څخه یې پوښتنه وکړه. هغه ورته وویل نه همدا د افسوس ښار دی او تاسې کوم بل ښار ته نه یاست راغلي. یوې هټۍ (دوکان) ته ننووت، هټۍ وال هم حیران شو، چې دا د کوم وخت سکه درسره ده، چې اوسمهال له دوده لوېدلې او دا د درې سوو کلونو وړاندې خبره ده. هټۍ وال وپوښتل: دا څه شی ده؟ دا پیسې دې له کومه کړي؟ پرې چیغه یې کړه، چې کومه خزانه دې پیدا کړې؟

دولتي عسکرو ته یې خبر ورکړ، عسکرو ایملیحا له ځانه سره د وخت حاکم ته وروست. ایملیحا یو ځل بیا حیران شو، دقیانوس نه و، دا پاچا یې نه پېژانده او بل څوک و، له ځانه سره یې هم دا ویل، چې دا به څوک وي؟ پاچا وپوښتل؟

د دقیانوس د وخت پیسې دې له کومه کړې دي؟

هېڅ بله لاره یې نه درلوده او په خبرو یې خوله پرانیسته، ایملیحا له دقیانوس څخه د تښتېدو، په غار کې د اوږده خوب او پېښدلو ټوله کیسه وکړه، پاچا په یوه شېبه کې پر ټولو شیانو پوه شو.

او وې ویل: ډېر د شکر ځای دی، چې له الله(ج) څخه یې د هغه پاک پر ذات ټینګ باور او عقیده درلودل غوښتي و، هغه ذات، چې انسانان له هماغه جسم او روح سره بیا راژوندي کوي، الله (ج) راته ایملیحا راواستاوه، اې خلکو! ټول په ګډه سره هغه غار ته ورځو، چې د ایملیحا ملګري پکې دي، ټول پر خپلو آسونو سواره شول او د غار مخې ته ورغلل، پاچا غار ته ننوت او د ټول حالت په اړه یې ورته وویل، د هغوی دعاګانې یې واخیستلې، د هغوی غوښتنه یې ښار ته یووړه او یو ځل بیا هغوی په ارامه خوب ویده شول، چې بیا هېڅ چېرې هم راویښ نه شول، مړه شوي وو.

دا هغه غار دی، چې د تارسوس ښار په شا او خوا کې موقعیت لري او د اصحاب کهف یا د اوو ملګرو غار په نامه یادېږي، د دې اوو ملګرو قبرونه هم څنګ پر څنګ په همدې غار کې دي.

انسانانو الوتل له چا زده کړل؟

پخوانیو انسانانو به الوتونکو ته په ډېره اریانتیا (حیرانتیا) سره کتل او د هغو په اړه به یې په ډېره ځیرتیا فکر کاوه او ویل به یې، کاشکې موږ هم د هغوی په څېر الوتای شوای.
ایټالوی رسام او عالم لیوناړدو ډو ونسي (Leonardo da vinci) به د الوتونکو الوت ته په ډېره اریانتیا سره کتل او ډېری ورځې به د یوې غونډۍ پرسر کېناسته او د الوتونکو بېلابېل الوتونه به یې کتل، خپلې لاسته راغلې پایلې به یې د خپل یادښت په کتابچه کې ثبتولې.
الوت یې زړه غوښته، له هر ډول تمرینونو څخه یې کار واخیست، چې والوځي، خو بریالی نه شو، خو لومړنی ترکي مسلمان (حضرفن احمد چلبی) د مراد په څلورم پېر (دوره) کې په الوتلو بریالی شو، هغه په لومړي ځل د ګوربت وزرې په خپلو اوږو کېښودې او له (ګالاتا برج) نه یې ځان هوا ته خوشې کړ، چې په (اسکودار) کې بې له کوم زیانه راښکته شو.
انسانانو ته همدا الهام له کومه راغلی دی؟
ښایي لومړی له الوتونکو څخه او بیا د سلېمان (ع) له الوتلو څخه دا الهام د انسانانو ذهنیت ته راغلی وي.
قرآن کریم دا پېښه داسې بیانوي:

وَلِسلېمان الرِّيحَ غُدُوُّهَا شَهْرٌ وَرَوَاحُهَا شَهْرٌ وَأَسَلْنَا لَهُ عَيْنَ الْقِطْرِ وَمِنَ الْجِنِّ مَن يَعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ بِإِذْنِ رَبِّهِ وَمَن يَزِغْ مِنْهُمْ عَنْ أَمْرِنَا نُذِقْهُ مِنْ عَذَابِ السَّعِيرِ (۱۲)

ژباړه: او سلیمان ته مو باد تابع کړی و، چې د سهار مزل یې هم د یوې میاشتې و او د ماښام یې هم د یوې میاشتې او هغه ته مو د تانبې چینه (هم) بهولې وه او پېریانو کې ځینې داسې وو، چې د خپل رب په حکم یې د هغه په وړاندې کار کولو او له هغوی نه چې څوک زموږ له امره سر غړوي، موږ به د بل اور عذاب وروڅکو.

سلېمان (ع) به چې سبا ناری وکړ؛ نو د هوا (باد او شمال) پر وزرو چې د ده تر امر لاندې و، سپرېده او د غرمې ډوډۍ به یې د (استخر) په ښار کې خوړله، چې هغه ځای ته تګ یوه میاشت وخت غواړي. او بیا به پر باد سپرېده او د شپې ډوډۍ به یې د (کابل) په ښار کې (چې یوه میاشت مزل و) خوړه.

داسې مه وايئ، چې آيا باد انسان لېږدوی شي؟ په ځينو تلويزونونو کې ګورو چې وايي پلانې توپان د اروپا پلانی برخه ويجاړه کړه، باد نه يوازې انسانان الوځوي، بلکې ډېر نور شيان هم له خپلې مخې لرې کوي او الوځوي يې، هغه باد، چې د الله (ج) له لوري ورته امر شوی، نو هغه ته د يوه انسان لېږدول څه شی دي؟

سلېمان (ع) به پر باد سپرېده او الوته به، هغه په حقيقت کې انسانانو ته د الوتلو لاره ورښووله، له دغې موضوع څخه په الهام سره نورو انسانانو هم وکړای شول، چې د بېلابېلو الوتکو په جوړولو لاس پورې کړي.

دا په خپله يوه معجزه وه او لکه څنګه چې تاسې پوهېږئ، معجزه يو فوق العاده حالت دی او يوازې د الله (ج) له لوري خپلو پيغمبرانو ته ورکول کېږي. له يوه پلوه الوتونکو او له بله پلوه په قرآن کريم کې د سلېمان (ع) د معجزې ذکر، چې پر باد به سپرېده او سياحت به يې کاوه، نورو انسانانو ته د الوتلو لار پرانيستلې ده.

لکه څنګه چې غواړي دا په ډاګه کړي:

اې! انسانانو تنبلي پرېږدئ او زيار وباسئ، هغومره زحمت وباسئ، چې يوه ورځ الوتنه وکړئ. الوتونکي تاسې ته بېلګې دي او د حضرت سلېمان (ع) معجزه درته لاسوند (دليل) دی، سلېمان ته مو الوت ورکړ؛ نو تاسې هم هغه ته په پام سره له پنځ (طبيعت) نه ګټنه وکړئ.

لږ فکر وکړئ، که دا معجزه په قرآن کريم کې نه بيانېدای او په پنځ کې هم الوتونکی شی نه وای، آيا انسانانو به د الوتلو فکر هم کړی وای؟

د الوتونکو تر ليدلو او لوستلو وروسته عالمانو سامان الات جوړ کړل او زيار يې وايست، چې الوتونکو ته ورته شی جوړ کړي او د هغه په منځ کې يې موتور کېښود، نو څنګه چې دوی خپله هم پيدا کړل شوي وو او ساه يې نه شوه ورکوی؛ نو موټور يې جوړ کړ، ماشين يې جوړ کړ، په الوتکه کې يې ولګول، وزرې يې ورته جوړې کړې او ډېرې ازموينې يې تر سره کړې، چې پايله يې مثبته او ګټوره راووتله.

د وخت په تېرېدو سره انسانانو ډېر کوښښ وکړ او دغې برخې ته يې پراختيا ورکړه.

د هرشي پيل او پای په قرآن کريم کې راغلی دی، د هر علم پيل او پای هم په قرآن کريم کې دی، که د قرآن کريم په رڼا کې ژوند وکړو، څه شی، چې په هغه کې دي، هغه د ژوند موخه وګرځوو او عمل پرې وکړو، نو د لويو لويو موندنو او نوښتونو خاوندان به شو، بايد دا هېر نه کړو، چې لومړنی انسان چې په هوا کې يې الوت کړی؛ هغه مسلمان دی، حضرفن احمد چلبي، بې له شکه چې ده به د حضرت سلېمان (ع) معجزه په قرآن کريم کې لوستې وي او بيا يې پر خپل الوت فکر کړی دی.

ټولې مسلې په قرآن کريم کې شته دي، خو يوازې زموږ دقت او ځيرنه غواړي، چې بايد تلاوت يې کړو او عمل پرې وکړو.

اټوم بم ته د قرآن کریم اشاره

سدومیان یو بې اخلاقه او بې تربیې ملت و، تر هغه وخته، چې کومې نادودې او غلط کارونه چا نه وو کړي؛ هغه سدومیانو ترسره کړل، غلا، لوټل، وژنه او هر ډول ناوړه کار به دوی کاوه او د دوی ورځني کارونه همدا ول. په هغه وخت کې داسې بېلارې خلك وو، چې له خپلو لوڼو او خویندو سره به یې ودونه کول، دا ډول کارونه به یې په ډېر ویاړ سره کول او نورو ته به یې په ویلو خوښېدل.

الله (ج) هغوی ته لوط (ع) د پېغمبر په توګه ورواستاوه، لوط (ع) خلك راټول کړل او هغوی یې له خپلو بدو کړنو څخه وډارول، چې د دغو چارو پای ښه نه ده او د عذابونو یې هم ورته وویل.

خو دهغوی پر ذهنونو یې هېڅ ډول اغېزه ونه کړه او لا نور به هم په غوسه کېدل. یوه ورځ ټول سره راغونډ شول، د لوط (ع) او د هغه د نورو پیروانو په اړه یې پرېکړه وکړه، چې دوی باید له خپلې خاورې وباسو، ځکه چې دهغوی شتون به سدومیان ناارامه کړي او لوط (ع) ته یې دا هم وویل: که ته په خپلو خبرو کې رښتینی یې؛ نو خپل خدای ته ووایه، چې پر موږ باندې خپل عذاب راولي، بیا به هغه وخت ګورو.

هغوی اصلاح نه شول او لوط (ع) هم مجبور شو، چې خپل لاسونه پورته کړي او دعا یې وکړه:

اې ربه! ما او هغه کسان، چې زما پیروان دي، د دغو کسانو له شر ه وژغوره.

الله (ج) د لوط (ع) دعا قبوله کړله او د سدومیانو د نشتولو لپاره یې درې ملایکې راواستولې، ملایکې د دریو ځوانانو په څېر د لوط (ع) قوم ته راغلې او سدومیانو له هغو درو ځوانانو (درو ملایکو) سره دناوړه چلند په سوچ کې شول، چې په دغه شوم حرکت سره یې ځانته لا د عذاب سختي ډېره کړه. د قرآن کریم د ارشاداتو په رڼا کې درې ملایکې لومړی لوط (ع) ته ورغلې او هغه ته یې دژغورنې لار وروښووله.

قَالُواْ يَا لُوطُ إِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ لَن يَصِلُواْ إِلَيْكَ فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِّنَ اللَّيْلِ وَلاَ يَلْتَفِتْ مِنكُمْ أَحَدٌ إِلاَّ امْرَأَتَكَ إِنَّهُ مُصِيبُهَا مَا أَصَابَهُمْ إِنَّ مَوْعِدَهُمُ الصُّبْحُ أَلَيْسَ الصُّبْحُ بِقَرِيبٍ (۸۱)

ژباړه: ویلې اې لوطه! موږ ستا د رب استازي یو، دوی هېڅ ضرر نه شي در رسولی؛ نو د شپې په یوه برخه کې خپله کورنۍ روانه کړه او هېڅوك دې له تاسې بېرته نه راګوري، پرته له مېرمنې دې، یقیناً هغې ته هغه (عذاب) رسېدونکی دی، چې هغوی ته ور رسیږي، بې شکه د هغوی نېټه سهار ده، آیا سهار نژدې نه دی.

او همدارنګه د الحجر سورت په (۶۵) آیت کې فرمایلي:

فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِّنَ اللَّيْلِ وَاتَّبِعْ أَدْبَارَهُمْ وَلاَ يَلْتَفِتْ مِنكُمْ أَحَدٌ وَامْضُواْ حَيْثُ تُؤمَرُونَ (۶۵)

ژباړه: نو د شپې په یوه برخه کې خپله کورنۍ وباسه، ته یې شاته ورپسې ځه، ستاسې یو دې هم بېرته نه راګوري او چېرته چې درته حکم کیږي هغه لور ته درومئ.
دا پېښه د ګناهګارانو او ظالمانو د ورکاوي او د مومنانو د خلاصون لامل شوه.
دا آیت شریف د دې څرګندوی دی، چې مسلمانان څنګه وژغورل شول او په دې آیت شریف کې پردې سربېره، نننی پېر ته هم نغوته شوې ده، چې وایي: ((له تاسې څخه دې هېڅوک بېرته (خپل شا ته) نه ګوري)). د عذاب له ژغورلو څخه لومړی غواړي، له هغه ځایه بهر لاړ شي؛ لکه څنګه چې څرګنده ده، چې د اټوم بم له تاثیراتو څخه یو هم وړانګشیندنه (تشعشع) ده.
د وړانګشیندنې (تشعشع) پر وړاندې د یو شي خنډ ګرځېدل، ډېر خطرناک دي. غواړم دلته، د هغه موضوع په اړه مو، چې توضیح کوله، یو څه ووایم: هغه عذاب کېدای شي، د اټم بمب له زیان سره ورته وي، غواړم ووایم، چې اټم بمب ته قرآن کریم هم نغوته کړې ده. په قرآن کریم کې هرڅه او هر علم ته اشاره شوې؛ نو څنګه کېدای شي، چې اټم بمب ته اشاره نه وې شوي؟

د اوسپنې ویلي کول مو له چا زده کړل؟

داوود (ع) د اوسپنې د ویلي کولو معجزه لرله او الله (ج) د داوود (ع) دا معجزه نورو وګړو ته بېلګه ګرځولې ده.
که پخوا وختونو ته ځیر شو اوسپنه، مس، پطرول او نور توکي د ځمکې لاندې موجود وو؛ خو انسانانو یې د کارونې وړتیا نه لرله.
الله (ج) خپل پیغمبران د نورو بندګانو د لارښوونې لپاره را استولي دي، چې د خپلو معجزو په رڼا کې نورو ته لارښوونه وکړي او وګړي هم همدا معجزې ځانته بېلګې وګرځوي او په اړه یې فکر وکړي، لکه، چې نوح (ع) بېړۍ جوړول، ادریس (ع) کالي جوړول، آدم (ع) د ټولو شیانو نومونه اېښودل، سلېمان (ع) ته یې له مس څخه د ګټې اخیستلو ډولونه ور وښوول. په قرآن کریم کې راغلي دي، چې سلېمان (ع) ته د ذوب شویو مسو سیند ورکړل شوای دی، اوس په زرګونو کلونو وروسته فکر کوو، اوسپنه وه، مس و؛ خو ویلي کول او بڼه ورکول یې نه وو زده، له دې امله یې د سفالي لوښو څخه ګټه اخیستله.
هغه وخت داوود (ع) راځي په خپلو مبارکو لاسونو کې یې اوسپنه د اوړو په څېر کړه او یوه بله بڼه یې ورکړه، په اصل کې د داود (ع) په وسیله د اوسپنې ویلي کول یوه معجزه وه؛ خو نورو خلکو ته یوه نمونه هم وه، داوود (ع) یو عادل واکمن و او خپل عملونه به یې داسې تر څارنې لاندې نیول، چې کله کله به یې خپله څېره هم بدلوله او د خلکو په منځ کې به یې تګ راتګ کاوه، د هغوی خبرې به یې اورېدلې، څوک به چې د ده له ادارې څخه ناخوښ ول، له هغوی څخه به یې ځان خبراوه او هغوی ته به یې قناعت ورکاوه.
یوه ورځ له یو تن سره مخ شو، چې په اصل کې دا یوه ملایکه وه او د الله (ج) په امر د انسانانو په لباس کې راغلې وه؛ خو الله (ج) داوود(ع) ته د دې په اړه هېڅ نه و ویلي، داود (ع) په ملایکې باندې د یو ښاري ګومان وکړ او له هغه څخه یې وپوښتل:
داوود څنګه انسان دی؟
ملایکې ځواب ورکړ: ښه انسان دی؛ خو یو خراب عادت هم لري.
داوود (ع) په اندېښنه کې شو او ویې پوښتل:
هغه کوم عادت دی؟
ملایکې ځواب ورکړ:
د خپلو اولادونو او کورنۍ لګښت د دولت له خزانې څخه اخلي، د دې پر ځای یې که چېرې ځان ته او یا هغوی ته یو کسب ور زده کړی وای، دا به یې ډېر لوی کار کړی وای.

داوود (ع) چې څنګه کور ته راورسېد، خپل لاسونه یې دعا ته لپه کړل او له الله (ج) څخه یې د حلالې روزۍ ګټلو غوښتنه وکړه او ویې ویل:
ای لویه خدایه! له ماسره مرسته وکړه.
الله (ج) خپل رسول ته پښګري (اهنګري) ورروښووله او هغه ته یې یوه معجزه ورکړه، چې بې له کومې وسیلې به خپلو لاسونو اوسپنه نرمه کړي.
بالاخره داوود (ع) به اوسپنه نرموله او هغې ته به یې بله بڼه ورکوله او خرڅوله به یې او له همدې لارې به یې د خپلې کورنۍ اړتیاوې پوره کولې.
له مسو څخه د ګټې اخیستلو ډول سلېمان (ع) ته ورښوول شوی و او دا ټول شیان په قرآن کریم کې راغلي دي، له دې څخه اصلي موخه یوازې د نورو انسانانو لارښوونه کول وو او دوی ته یې دا ښوول، چې که دوی وکولای شي په دې برخه کې ، نور نوي وسایل جوړ کړي او په تخنیک کې ورڅخه ګټه واخلي.
اوس باید موږ د اوسپنې او مسو د ذوب او ویلي کولو په قدر او ارزښت پوه شو، که چېرې دا نه وی شوای؛ نو نني انسانان به اوسني پرمختللي تمدن ته نه وو رسېدلي. نننۍ صنایع به نه وای؛ ځکه چې په ډېرو سامانونو کې اوسپنه او مس کارېدلي دي او کارېږي.
دغو عالمانو هم د داود (ع) د دغې معجزې په رڼا کې موندنې کړي، له مسو او اوسپنې څخه یې بېلابېل شیان جوړ کړي دي، هغه وسایل، چې اصل یې فلز دی، په حرکت یې راوستل، وایې لوځول او په لویو_ لویو دریابونو کې یې هم په حرکت راوستل.

نننی تخنیک د الله (ج) د هغو بېلګو په پایله کې منځ ته راغلی دی، چې موږ ته یې د خپلو پیغمبرانو له لارې ښوولي دي او خام توکي یې په پنځ (طبیعت) کې پیدا کړي دي؛ یانې زېرمې یې په پنځ کې ځای پرځای کړي دي، که موږ لږ فکر وکړو، کېدای شي له نني پرمختګ څخه نور هم پرمخ لاړ شو.

قرآن کریم سپوږمۍ ته پرتګ کړېدلی

پر ۱۹۶۹ زېږدي کال کې امریکایان د انسانانو په لاس جوړو شویو توکو په وسیله فضا ته لاړل، ښې پایلې یې لاس ته راوړې؛ خو ډېرو انسانانو باور نه کاوه، چې څنګه انسان کولای شي، سپوږمۍ ته لاړ شي؟ آیا دا کېدای شي؟

دې خبرو به ډېر وخت ضایع کاوه، هر چا به ویل، چې سپوږمۍ نور دی او انسان سوځوي او په خپلو خبرو به یې ټینګار هم کاوه.

په هغه وخت کې مې له یو تن سره پېژندګلوي وشوه، خبرې مو ورو — ورو تر سپوږمیه، چې امریکایان ورته ختلې ول ورسېدلې، هغه وویل، چې زه پردې خبره هېڅ باور نه کوم، ما ورته وویل، چې زه یې په ټوله مانا منم او باور هم ورباندې کوم، د الله (ج) کتاب ۱۴۰۰ کاله وړاندې دې خبرې ته اشاره کړې ده، د دین یو لوی عالم په خپل تفسیر کې دا خبره داسې څرګندوي.

نوموړی په دې خبرې نور هم حیران شو، هغه له یوې عالي لېسې نه فارغ شوای و؛ خو دا یې ویل، دا مې لومړی ځل دی، چې داسې خبرې اورم او خپلو خبرو ته یې دوام ورکړ:

NASA[6] ته مې ټېلېګرام واستوه او هغوی ته مې مبارکي ورکړه، په ټېلېګرام کې مې د هغوی بریالیتوبونه ولیکل.

- آیا دومره ډاډه یاست؟
- هو ډاډه یم، قرآن کریم هرڅه روښانه کړي دي.
- په کوم تفسیر شریف کې ورسره مخ شوی یې.
- له خپل کتابتون څخه مې یو کتاب راواخیست، یوه پاڼه مې پرانیستله او پر لوستلو مې پیل وکړ. لیکلي وو:

((تر لمر او سپوږمۍ پورې دې پرمختګ وکړ (سپوږمۍ ته لاړې). لمر کې دې پښه کېښوده. وګوره سپوږمۍ په خپله تیاره ده (خپله رڼا له لمر نه اخلي) نه رڼا لري او نه ژوند)

(Sozler /۳۵۴)[7]

---

[6]- NASA (National Aeronautics and space Administration) د فضا او فضانوردۍ ملي اداره، چې په ۱۹۵۸ زېږدي کال کې د امریکا په متحده ایا لاتو کې یې بنسټ کېښوول شو او اوس هم د امریکا په واشنګټن ډي سي کې پرته ده، د ولسمشر تر ځانګړې څارنې لاندې کارونه ترسره کوي او همدارنګه د بودجې خوندي ساتل یې هم د ولسمشر له خوا ټاکل کېږي.

[7]- د (Sozler) کتاب لیکوال استاد بدیع الزمان نورسي دی، چې پر ۱۸۷۳ زېږدي کال په ترکیه کې زېږېدلی او پر کال ۱۹۶۰ زېږدي کې مړ شوی دی.

بیا مې هغه ته مخ وروګرځاوه او ورته مې وویل:

ستاسې پاملرنه وروستۍ جملې ته را اړوم، ویل شوي، چې (سپوږمۍ ژوند او نور نه لري). دا تفسیر څلوېښت کاله دمخه لیکل شوی دی، دې ته څه وایې؟

څه به یې ویلي وای؟ حیران شوای و او داسې یې ویل، چې په خپل لاس کې څومره یوه درنه او له ارزښته ډکه خزانه لرو؛ خو له بده مرغه چې ور څخه ناخبره پاتې یو، څوک پوهیږي، چې په قرآن کریم کې څومره نور پټ رازونه شته دي؟ خو کومې دي هغه سترګې چې ویې ویني او هغه عقل، چې درک یې کړي، د دې شیانو لرل اړین او لازمي دي؛ ترڅو د قرآن کریم له پټو رازونو څخه ځان خبر کړو. ډېر د شکر ځای دی، چې دې شیانو ته پخوانیو پوهانو او عالمانو نغوته کړې او ورباندې پوه شوي دي، کنه نو تر اوسه به موږ نالوستي او بې خبره پاتې وو او د هغوی برکت دی، چې اوس ورنه څه شی زده کوو.

څو ورځې وروسته له دې چې (امریکایان سپوږمۍ ته تللي ول) داسې مو واورېدل؛ لکه څنګه چې په تفسیر شریف کې لیکل شوي و، کټ مټ هماغسې؛ یانې هلته نه ژوند (حیات) و، نه نور او نه هم سوځېده.

لومړنی فضانورد، چې په سپوږمۍ کې یې پل ایښی دی (نیل ارمسټرانګ) و، خپل لاسونه یې پورته کړل او د الله (ج) ډېر شکر یې وکړ، هغه پوهېده، چې انسانان په پنځ (طبیعت) کې د الهي جوړو شویو قوانینو په واسطه دلته رسېدلی شي.

نو اوس موږ مسلمانان باید زیار وباسو، درس ووایو، قرآن کریم په بشپړه توګه درک کړو او په راتلونکې کې له نورو ډېرو علمي پرمختګونو او نوښتونو سره غاړه غړۍ شو او له دې پوښتنې سره مخ نه شو، چې ولې مسلمانان په لومړي ځل سپوږمۍ ته ونه ختل؟ په داسې حال کې چې دا موضوع لا دمخه په قرآن کریم کې بیان شوې ده.

د کتاب په پیل کې مو هم وویل، چې الله (ج) د ټولو انسانانو خالق او خدای دی، (رب العلمین) دی، خپلو بنده ګانو ته یې امر کړی، چې زیار وباسئ، درس ولولئ، څېړنې وکړئ او خدای (ج) خپلو زیارکښو بندګانو ته هرومرو ثواب او پایله ورکوي.

حضرت محمد (ص) هم په خپلو ډېرو حدیثونو کې خپل اُمتیان درس ویلو، زیار ایستلو او څېړنې کولو ته هڅولي دي، که مسلمانان هم یو؛ خو بې له زیار او کوښښ څخه نشو کولای، چې بریالي او ګټونکي شو؛ ځکه چې تنبلي او لټي خپله د الله (ج) له امر څخه سرغړونه ده.

بې ځایه به نه وي، چې ووایو، الله (ج) تل هغه چا ته بریالیتوب ور په برخه کوي، چې زیار باسي او بې له زیاره بریالیتوب ته څوک نه شي رسېدلای.

په قرآن کریم کې د هر علم په اړه پوره بحث شوی؛ خو باید له ځانه وپوښتو، چې آیا موږ دا علمونه زده کړي دي او یا مو د دغو علمونو په اړه څېړنې کړې دي؟ ستونزه همدلته ده، که موږ دا علمونه زده کړو؛ نو ټولې ستونزې به حل شي.

د ابابیل له آلوتونکود نیوترون تر بمه

ابرهه خپلو سرتېرو ته پر کعبه شریفه د برید کولو امر کړی و؛ خو هغه فیل (محمود) چې ابرهه ورباندې سپور و، په ځمکه کې ننوت او قدم یې نه شو وهلای.
ابرهه د یمن والي عیسوي مذهبه و، کعبې شریفې ته یې د ډلو ډلو انسانانو تګ ولید، د مخنیوي لپاره یې یوه کلیسا، چې دروازې یې له سرو زرو، سپینو زرو او یاقوتو څخه جوړې شوې وې- جوړه کړه.
ده به فکر کاوه، چې دا کلیسا له کعبې شریفې نه غوره او ښه ده او ټول خلك به دلته راشي؛ خو څنګه یې چې هیله لرله هسې ونه شول، هېڅوك رانغلل، له دې امله یې د کعبې شریفې د سوځولو امر ورکړ، په دې وخت کې یې د حبشي سلطنت تر ټولو ځواکمن او قوي فیل (محمود) راوغوښت.
تیاري یې ونیوله، د کعبې شریفې په لوري وخوځېدل او د یوې ورځې په لړ کې د کعبې شریفې شا او خوا ځای پر ځای شول.
په دغو ورځو کې د حضرت محمد (ص) د نیکه (عبدالمطلب)، چې د قریشو د قبیلې مشر هم و، دوه سوه اوښان چور شول.
د حضرت محمد (ص) تره عبدالمطلب د خپلو اوښانو د بېرته غوښتلو لپاره ابرهه ته ورغی او خپله غوښتنه یې ورته بیان کړه، ابرهه ډېر حیران شوی و او عبدالمطلب ته یې وویل: زه ستاسې د پلرونو او نیکونو د ځای (کعبې) ورانولو ته راغلی یم او ته دې خپلې غوښتنې ته وګوره، د کعبې په اړه هېڅ فکر نه کوې او خپل اوښان غواړې.
عبدالمطلب ورته داسې ځواب ورکړ:
زه یوازې د خپلو اوښانو څښتن یم او کعبه هم څښتن لري او هغه به یې خپله ساتنه وکړي.
ابرهه د دې خبرې له اورېدو وروسته په ملنډو وویل : اوس هېڅوك نشته، چې کعبه له مانه وساتي.
بله ورځ یې خپلو سرتېرو ته پر کعبې شریفې د برید کولو امر ورکړ؛ خو هغه فیل (محمود) چې ابرهه ورباندې سپور و، په ځمکه کې ننوت او قدم یې نه شو وهلای، هرڅه یې چې وکړل هغه یې له ځمکې ونه شو ایستلای، کله به چې د فیل مخه د شام خواته کېدله، په ډېرې چټکۍ سره به یې تګ کاوه؛ خو چې کله به یې د فیل مخه د کعبې شریفې خواته کړله، له خپله ځایه به نه شو ښورېدلای او هېڅ حرکت به یې نه شو کولای. د سیند له خوا نه د الوتونکو یو لښکر تر سترګو شو، چې د هغو په ګوتو؛ یانې پنجو او مښوکو کې د نخود په اندازه وړې وړې تیږې

لیدل کېدې[8]. د ابرهه پر سرتېرو یې د تیږو غورځول پیل کړل، په هر ځای به چې تیږه لوېدله هغه ځای به یې سوری کاوه.
ها او هو پیل شوه او د ابرهه سرتېرو به یوې او بلې خواته تېښته کوله او یو او بل به یې تر پښو لاندې کول، ابرهه هم ونه ژغورل شو، ټول ځان یې سوری – سوری شوی و.
د الله (ج) په امر باران په ډېرې تیزۍ سره ورېدل پیل کړل او د ابرهه د لښکرو پاتې شوي کسان یې هم له ځانه سره یوړل.
قرآن کریم دا پېښه د فیل په سورت کې داسې بیان کړې ده:

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ (١) أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ (٢) وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْراً أَبَابِيلَ (٣) تَرْمِيهِم بِحِجَارَةٍ مِّن سِجِّيلٍ (٤) فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ (٥)

ژباړه: ودې نه لیدل، چې ستا رب د فیل (هاتي) له خاوندانو سره څه وکړل؟ آیا د هغو پلان یې ورشنډ نه کړ؟ او (چې) سېل سېل مرغان یې پرې راوستل، هغوی به یې د پخې شوې ختې په کاڼو وویشتل، اخر یې خوړل شوو وښو غوندې کړل.

قرآن کریم د فیل په سورت کې له هغو تیږو څخه یادونه کوي، چې د ابابېلو (مرغانو) له خوا به د ابرهه پر لښکرو غورځېدلې، آیا دا تیږې د نیوترون له بم سره ورته و الی نه لري؟
لکه څنګه چې د نیوترون بم استوګنځي نه خرابوي او یوازې په انسانانو تاثیر کوي، همدغسې هغه تیږې، چې الوتونکو به غورځولې، کعبې شریفې ته یې هېڅ زیان ونه رساوه او یوازې یې د ابرهه لښکر له منځه یووړ. داسې نه ده، چې هغه تیږې د نیوترون بمونه ول؛ خو د نیوترون بم ته یې یوه اشاره ده؛ یانې د نیوترون د بم د جوړېدا ډول یې ښوولی. اوسنیو انسانانو له ډېرو زیارونو او کړاونو ګاللو وروسته د نیوترون بم کشف کړ.
د نیوترون د بم زیان یوه بېله موضوع ده، زموږ دین د هغو څیزونو له ګټې اخیستلو څخه هر وخت مخنیوی کړی، چې انسانانو ته زیان رسوونکی وي؛ خو د هر هغه شي په ګټې اخیستلو یې امر کړی، چې نورو انسانانو ته ګټور وي.

[8]– هر الوتونکي درې وړې تیږې درلودې، چې یوه یې په مښوکه او دوه نورې یې په پنجو کې وې.

هغه اور چې ونه سوځېده

نمرود د یوه غټ اور د جوړېدو امر ورکړ، میدان یې د خسو او لرګیو د غونډیو په څېر جوړ کړ او یوه ورځ یې لرګیو او خسو ته اور ورکړ، د اور شغلې او سپرغی به تر ډېرې لوړې تللې او ابراهیم (ع) یې د اور دننه وروغورځاوه.

آیا یخچال پېژنئ؟ له بریښنا سره کار کوي، هر شی یې، چې دننه کېښوول شي یخ او ساړه یې ساتي او د شیانو په تازه پاتې کېدو کې مرسته کوي.
آیا هغه جامې پېژنئ، چې د اور ضد دي؟ له دغو جامو څخه د اطفایې کسان ګټه اخلي، دهغو نوم (امیانټ) دی او له یوې نه سوځېدونکې مادې څخه جوړېږي. د اطفایې کسان هغه اغوندي او په ډېرې اسانی سره د اور ځای ته ورننوځي، کله چې په اور کې د قدم وهلو خبره رامنځ ته کېږي؛ نو د ابراهیم (ع) کیسه را په یادېږي.
دا کیسه په قرآن کریم کې داسې راغلې ده:
د بابُل خلکو د ستورو او بُتانو عبادت کاوه، د هغه ځای د ټولواک نوم نمرود و او هغه یو شتمن او عیاش انسان و. نعوذ باالله خپل ځانته به یې خدای وایه.

کوم فقیران او مسکینان به، چې هغه ته راتلل؛ نو له هغوی څخه به یې پوښتنه کوله، چې ستاسې خدای څوک دی؟ چا به چې ورته ویل، ته مې خدای یې، هغه ته به یې خوراکي توکي ورکول او چا به، چې ورته وویل، زما خدای پاک الله (ج) دی، هغه به یې ځوراوه ، واهه او زیان به یې ورساوه.
الله (ج) ابراهیم (ع) دوی ته د پیغمبر په توګه راواستوه، یوه ورځ ابراهیم (ع) بُتخانې ته ورننوت او ټول بُتان یې د تبر په وسیله مات کړل او تبر یې تر ټولو غټ بُت په غاړه کې ځوړند کړ.
خلکو پوښتل، چې دا بُتان چا مات کړي دي؟
ابراهیم (ع) تر ټولو غټ بُت ته اشاره وکړه او ویې ویل: وګورئ هغه مات کړي دي او تر اوسه یې تبر په غاړه کې پروت دی. د بت عبادت کوونکو به ویل: هغه خپله پیدا کړل شوای دی. ابراهیم (ع) ورته وویل: که داسې وي؛ نو ولې د هغه بُت عبادت کوئ، چې هېڅ یې هم پر وس نه دي پوره او آن خپله ساتنه هم نه شي کولای. ټول خلک غلي شول او نمرود یې له دې موضوع نه خبر کړ. نمرود ابراهیم (ع) زندان ته واچوه او د هغه د وژلو اراده یې وکړ.

نمرود د لوی اور د تیارولو امر ورکړ، میدان یې د خسو او لرګیو د غونډیو په څېر جوړ کړ؛ یانې له لرګیو او خسو څخه یې ډک کړ او یوه ورځ یې لرګیو او خسو ته اور ورکړ، د اور شغلې او سپرغۍ به تر آسمانه پورې تللې او ابراهیم (ع) یې د ټال په وسیله د اور منځ ته وروغورځاوه.

خو الله (ج) هر شی لیده او په هر شي پوهېده، پرې یې نه ښوول، چې خپل محبوب پیغمبر یې مغلوب شي او اور ته یې داسې امر وکړ: (۶۸) قُلْنَا يَا نَارُ كُونِي بَرْداً وَسَلَاماً عَلَى إِبْرَاهِيمَ (۶۹)

ژباړه : موږ وویل: اې اوره! پر ابراهیم سوړ او سلامت شه.

لیدونکو به په ډېر حیرانتیا سره اور ته کتل؛ ځکه چې د اور دننه به ابراهیم (ع) خندل، لکه څنګه چې اور ته امر شوی و، اور نه سوځېده، ځینو لیدونکو د دې معجزې پر لیدلو سره له نمرود نه مخ واړوه او پر الله (ج) یې ایمان راووړ.

عالمانو له دې معجزې، چې په قرآن کریم کې ذکر شوې ده، ډېر شیان زده کړل؛ معجزه یې ځکه ترسره کولای نه شوه، چې پیغمبران نه دي؛ بلکې آیا د اور ضد جامې نه شي جوړولی؟ آیا اور په یوې داسې سړېدونکي یا یخوونکې وسیلې نه شي بدلوی؟ چې په هغه لاره کې قرآن کریم اشاره هم کړې ده، وروسته له ډېرو کلونو زیار څخه یې سمه او ګټوره پایله لاسته راوړه. څنګه؟

که ځیر شو؛ نو الله (ج) اور ته (یخ او سلامت اوسه) ویلي دي؛ ځکه چې اور نه یوازې په خپلې ګرمۍ سره سوځي؛ بلکې په سوړوالي یا یخوالي هم سوځي.

په ژمي کې، چې واښه یخ وهي، موږ له ځانه سره وایو، چې بوټي یا واښه سوځېدلي دي، په اصل کې واښه یا بوټي همداسې وي؛ لکه چې د اور په وسیله سوځول شوي وي، هغه اور، چې په خپل سوړوالي یا یخوالي سوځي، خپل شا و خوا ته ګرمي شیندي یا حرارت نه خپروي؟ او د دې پرعکس کیږي، چې د خپلې شا او خوا ګرمي راغونډوي او د خپل شا وخوا نور شیان یخوي او یا ورنه یخ جوړوي.

آیا تاسې ته یخچال نه دریادیږي؟ آیاپوهیږئ، هغه برېښنا، چې د یخچال موتور په کارېدلو راولي، هغه یو ډول اور دی، که انسان ورسره اړیکه ونیسي سوځوي یې؛ خو دا اور د یخچال دننه اوبه په یخ بدلوي؛ یانې اور د یخچال دننه سوړ یا یخ دی. له بله پلوه د څښاك او خوراك شیان ساړه؛ یانې ښه ساتي.

په یخچال کې د برېښنا اور د سوځېدلو په حالت کې دی، په دغه ایت شریف کې یخچال ته هم اشاره شوې ده.

لکه څنګه چې د نمرود اور د ابراهيم (ع) بدن ونه سوځاوه، د هغه جامې يې هم ونه سوځولې.
عالمانو له دې پېښې څخه دا پايله ترلاسه کړه، چې (اميانت) يا اور ضد جامې يې جوړې کړې.
د اطفايې د کسانو جامې له يو ډول اور ضد مادې څخه جوړې شوي، چې (اميانت) نومېږي. الله (ج) چې کله نړۍ پيداکوله؛ نو دا ماده يې هم ورسره پيداکړه او په خپل کتاب کې يې د هغه په تړاو يوه پېښه بيان کړه، چې نور بندګان يې زيار وباسي او کوښښ وکړي.
په لنډه توګه ويلای شو، چې نننی پرمختګ ټول د قرآن کريم د ارشاداتو په رڼا کې شوی دی.

د حضرت موسی (ع) امسا

بني اسرائیل د تیه له دښتې څخه په تنګ شوي وو او کله به، چې لمر راښکاره شو دوی به ګرمۍ سوځول او دوزخ به یې ورپه یاداوه.

حضرت موسی (ع) په مصر کې ژوند کاوه او د بني اسرائیلو (د یعقوب د اسحاق زوی د اولادونو) لپاره د پیغمبر په توګه را استول شوای و.
په هغه وخت کې د مصر ټولواک فرعون و، چې د خدايي دعوه یې کړې وه او له بني اسراییلو څخه به یې د غلامانو او مزدورانو په توګه کار اخیسته.
موسی (ع) به فرعون او فرعونیانو ته د سمې لارې ښوونه کوله او هغوی به یې پر الله (ج) ایمان راوړلو ته هڅول؛ خو فرعون نه یوازې، چې مسلمان نه شو؛ بلکې چا به چې پر خدای (ج) ایمان راوړ هغه به یې تر ببلابېلو شکنجو لاندې راوسته.
موسی (ع) د فرعون پرضد ډېرې مبارزې وکړې او په پای کې یې یهودان د هغه له ظلم څخه وژغورل.
دا د آزادۍ په لور لومړی ګام و، موسی (ع) غوښتل، چې اسراییل بېرته خپل آر ټاټوبي (بیت المقدس) ته راستانه شي او په آزاده توګه خپل ژوند تېر کړي او د همدې لپاره یې یهودانو ته وړاندیز وکړ، چې وروسته له یو څه مبارزې به تاسې دخپلو آرو ځایونو څښتنان شئ؛ خو یهودانو سرغړونه وکړه.
او ویل یې:
اې موسی(ع) موږ له تاسې سره نه ځو او له هېڅ چا سره جګړه هم نه کوو، همدلته آرامه یو او که ډېر د جګړې مینه وال یاست؛ نو له خپل پروردګار سره دې یو ځای جنګ وکړه.
د هغوی دغه ښکاره او څرګند انکار موسی (ع) عصباني کړ او ډېر ځورېده، چې د خپلو خلکو لپاره کار کوي، زیار باسي؛ خو هغوی یې خبره نه اوري، ځکه چې هغوی پر الله (ج) باندې پوره باور نه درلود او د موسی (ع) خبرو ته یې هېڅ غوږ نه نیوه.
حضرت موسی (ع) به ډېر زیار ویسته، چې هغوی وپوهوي؛ خو هغوی هېڅ ځان نه پوهاوه او موسی (ع) خپل لاسونه پورته کړل او ویې ویل:
اې خدایه! زما قوم زما خبرې نه اوري، هغوی راویښ کړه، د چا لپاره، چې نصیحت ګټه ونه کړه؛ نو هغوی ته مصیبت لازم دی، هغوی د یوه مصیبت او بلا په واسطه لارې ته راوله.

الله (ج) د موسی (ع) دعا ومنله.

تر هغې ورځې پورې هغوی د موسی (ع) خبرې نه منلې او الله (ج) په دوی باندې وچکالي او قحطي راوستله، هغه اوبه چې پخوا به روانې وې، وروسته له هغه بندې شوې، بارانونه به ورېدل، وروسته له دې ونه ورېدل، بني اسراییل د تیه په دښته کې په تنګ شوي وو او کله به چې لمر راپورته کېده؛ نو دوی به له ګرمۍ نه سوځېدل او د تیه دښتې دوی ته دوزخ ورياداوه.

څلوېښت کاله يې په داسې ډول ژوند وکړ، وروسته له دې چې له موسی (ع) څخه يې ښېنه وغوښته او ورته يې وويل: موسی (ع) موږ ته اوبه پیدا کړه، که دې اوبه پیدا کړې ستا هره خبره منو او ته، چې هرڅه وايې له تاسره هرځای ته ځو.

حضرت موسی (ع) کلونه کلونه دې ورځې ته انتظار لاره، خپل زنګنونه يې په ځمکه ولګول او لاسونه يې د لوی ښتن دربار ته پورته کړل او ويې ويل:

اې زما لويه خدايه! د دې ورځې له راښوولو څخه ډېر شکرونه کوم، زما د خلکو د غوښتونو په اړه ته ښه پوهېږې او ته يې هره خبره اورې، موږ اوبه نه لرو، موږ ته په خپلې مهربانۍ سره اوبه راکړه.

الله (ج) وفرمايل:

اې موسی(ع)! خپله امسا په تیږه ووهه!

وَإِذِ اسْتَسْقَى مُوسَى لِقَوْمِهِ فَقُلْنَا اضْرِب بِّعَصَاكَ الْحَجَرَ فَانفَجَرَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْناً قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَّشْرَبَهُمْ كُلُواْ وَاشْرَبُواْ مِن رِّزْقِ اللَّهِ وَلاَ تَعْثَوْاْ فِي الأَرْضِ مُفْسِدِينَ (۶۰)

ژباړه: او کله چې موسی (ع) د خپل قوم لپاره اوبه وغوښتې، نو موږ وويل: په خپلې کونتۍ دې دغه ګټ ووهه! نو بيا دولس چينې ترې وخوټېدې، هرې ډلې خپل اوبه خور وپېژندو، د الله (ج) د رزق نه خورئ او ښبئ، خو په ځمکه کې فساديان مه ګرځئ.

موسی (ع) د ټولو خلکو په مخ کې خپله امسا په تیږه ووهله او له تیږې نه دولس سوري جوړ شول، چې له هر سوري څخه د اوبو فوارې پيل شوې. اوبه د دولسو قبيلو په منځ کې ووېشل شوې او هرې قبيلې به د خپلې برخې له اوبو نه ګټه اخيسته او ټول د اوبو له قحطۍ نه وژغورل شول.

خدای (ج) دا پېښه په قرآن کريم کې د بقره سورت په ۶۰ آيت کې بيان کړې ده او دا آيت هم د نورو آيتونو په څېر د علم او روښنايي په لاره کې رڼا اچولې ده:

اې انسانانو! ستاسې لپاره مې تر ځمکې لاندې بې شمېره ذخيرې ايښې دي، د موسی (ع) معجزه د نمونې په څېر درواخلئ، هغه ډول ماشينونه جوړ کړئ، چې کلکې تیږې سورۍ کړي. په

ځمکه کې کښته لاړ شيءَ، هلته پټ شيان، لکه: اوبه، اوسپنه، مس، پطرول، کروم، سرب او نور راوباسئ او له دغو توکو نه ګټه وا خلئ.
عالمانو د دغې معجزې په رڼا کې ډېر شيان جوړ کړل، هغوی د خپلو جوړو شويو وسايلو څخه کار واخيسته او د ځمکې تل ته ورکښته شول او ځمکه يې سوری کړه، له هغه څخه يې ګټه واخيسته.

د ژور مېچ (سونداژه[9]) په وسيله باندې يې له ځمکې څخه پطرول راووېستل، تيږې يې ماتې کړې او له هغو څخه يې کانونه را وايستل او له بېلابېلو وسايلو څخه يې ګټنه کړې، چې په قرآن کريم کې ورته اشاره شوې ده.
په داسې حال کې چې خدای (ج) د قرآن کريم په بېلابېلو آياتونو کې د داسې شيانو د ګټنې د ډول په اړه او ياهم په ځينې طبيعي پېښنو کې موږ ته راښوولي دي او انسانانو تر ځمکې لاندې د دغو ټولو شيانو څخه ګټنه نه وه کړې؛ نو آيا دا يوه لويه تېروتنه نه ده؟

---

[9]- لاتيني نومونه ده چې ژور مېچ يې ټکي پرټکي مانا کيږي خو موخه يې هغه ډاګه يا خاده ده چې په اتومات ډول له ځاه تېل راباسي او شپه او ورځ چالان وي لکه زموږ په وروسته پاتې هېوادو کې چې اوبه پرې راباسي په يوه سرکې يې ډبرې تړلې وي او بل سرکې يې سلواغه يا ډولچه او په لږ زور اوبه راباسي، چې موږ او تاسې ورته په وطنی ژبه دار او يا څرخ وايو.

پایله

قرآن کریم هر ډول فن او صنعت ته اشاره کړې ده.
هغه خدای (ج)، چې پوهېږي، په کوم وخت کې څه شی پېښېږي، خپل کتاب یې داسې را استولی دی، چې په هروخت کې د ټولو انسانانو لپاره د ګټې وړ وي. د موندنو او نوښتونو په ترسره کېدلو سره انسانانو ته دا معلومه شوه، چې دا کتاب یو الٰهي کتاب دی او دغو موندنو او نوښتونو ته قرآن کریم لا دمخه اشاره کړې وه.
مسلمانانو او کافرانو دا خبره منلې، چې قرآن کریم د الله (ج) کتاب دی، د بېلګې په ډول مشهور لامبوزن او فرانسوی څېړونکی کوستو د خپلې مسلمانۍ کیسه داسې بیانوي:
د مدیترانې بحیرې ځانګړنې بېلې دي، لکه ګرمې، تروې او ټینګې دي او د جبل الطارق د آبنا په وسیله د اقیانوس اطلس سره یو ځای کېږي؛ خو د اقیانوس اطلس ګرمي، ټینګوالی او تریو والی بېل دی؛ یانې له یو او بل نه توپیر لري، په داسې حال کې چې دا دوه بحرونه (مدیترانه او اطلس) میلیونونه او زرګونه کلونه کېږي، چې یو ځای بهېږي، باید د دوی ټولې ځانګړنې یو شان وي. دا پټه پرده د دواړو بحرونو په منځ کې خنډ وه او دا پېښه مو په نورو بحرونو کې هم ولیدله.
له ځانه سره مې وویل: د ابحارو دا ځانګړنې یې ۱۴۰۰ کاله وړاندې په قرآن کریم کې بیان کړې دي او په آیتونو کې یې داسې ښوولې ده:

مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ (۱۹) بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَّا يَبْغِيَانِ (۲۰)

ژباړه : هغه دوه سیندونه (داسې) بهولي، چې سره نښتي دي، خو ترمنځ یې یوه پرده ده، چې یو پر بل نه ګډېږي.

او همدارنګه د فرقان سورت په ۵۳ آیت شریف کې داسې راغلي دي:

وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخاً وَحِجْراً مَّحْجُوراً (۵۳)

ژباړه : او دی هماغه دی، چې دوه سمندرونه یې خوشې کړي، چې دا یو ډېر خوږ – خوندور دی او دا بل مالګین – تریخ او د دواړو ترمنځ یې یوه پرده واچوله او یو بند چې منع کړی شوی دی.

مشهور فرانسوی لامبوزن او څېړونکی د دغو ټولو لاسوندونو (دلیلونو) په مقابل کې داسې وايي:
((هرهغه شی، چې نن‌ني علم پیدا کړی، هغه الله (ج) ۱۴۰۰ کاله مخکې په قرآن کریم کې بیان کړی دی، زه هم ګواهي (شهادت) ورکوم، چې قرآن کریم د الله (ج) کتاب دی او له دې ویلو سره مسلمان شو.

هو! قرآن کریم د ټولو علمونو کیلي ده، هغه معجزې، چې الله (ج) پر خپلو پیغمبرانو باندې لورولې دي، هغه ټولې د علم لارې راښیي، په موندنو او نوښتونو یې رڼا اچولې ده او له بله پلوه یې انسانان کار کولو او زیار ایستلو ته متوجه کړي دي او تر ټولو غوره لار همدا ده.

په پای کې له تاسې ټولو درنو لوستونکو څخه د خپل ځان، زما کورنۍ او ټولې اسلامي نړۍ د ښېګڼې لپاره د دعا غوښتونکی یم.

پای